r. 323 Sroda 24 listopada 1926 r. Dziś 12 stron. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem Rok XXVI

Kurjer Łódzki

Numer pojedyńczy gr. 20.

Redakcja: ul. Zawadzka Nr. 1. Administracja: ul. Piotrkowska Nr. 11. Ekspedycja: ul. Piotrkowska Nr. 11.
Telefon: Redakcji Nr. 38-28 i 228. Administracji Nr. 229 (połączenia własne z redakcją). Skrzynka pocztowa 132.
Redakcja otwarta od godz. 9 do 7 po poł. bez przerwy. Redaktor lub jego zastępca przyjmuje od godz. 1—3 po południu. Dyrektor Wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—3 po południu.
Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po poł. bez przerwy.

Wychodzi codziennie o godzinie 5-ej rano.

olityka Rządu pod ostrzem krytyki Sejmu.

Budżet Min. Spraw Wewnętrznych w komisji.

Minister Składkowski broni swego okólnika.

Większość mówców stwierdza szkodliwość partyjnych rugów w administracji.

legram własny „Kurjera Łódzkiego".

Warszawa, 23 listopada.

misja budżetowa sejmu przystąpiła iedzeniu dzisiejszem do rozważenia marza budżetowego ministerjum wewnętrznych. W obradach uczeył p. minister Składkowski.

wygłoszeniu referatu przez posła a (Piast), wygłosił 15-minutowe ówienie p. minister spraw wewnę-. Twierdził on, że działalność jeierza przedewszystkiem do zrealizo programu, streszczającego się w punktach, mianowicie: redukcja aadministracyjnego, zbliżenie władz zej instancji do ludności i uproszcze temu urzędowania przez zaniechapotrzebnego sporządzania aktów. ie p. minister szerzej omawiał zna wydanego przez siebie okólnika w e zapewnienia ludności bezpośredstosunku ze starostami, przyczem ywał jego celowość i oświadczył, wykonania tego okólnika będzie azywał szczególne znaczenie.

dyskusji pos. ks. Kaczyński (Ch. D.) ając mowę do porażki, którą Polniosła na Śląsku, podczas ostatnich ów, ostro atakował p. wojewodę iskiego. Zdaniem mówcy, p. wojezamiast skupiać i jednoczyć siłę stworzył nowe partje dla wybozem przyczynił się do rozbicia głolskich. Wobec tego, że rząd nie od mimo tych błędów, p. Grażyńskiestanowiska wojewody, Chrześcijańmokracja nie będzie mogła głosobudżetem ministerjum spraw weych.

stępnie mówca krytykował politykę alną ministerjum z powodu, że cesą sprawy partyjne. Mówca dosię przedstawienia przez p. ministra i listy urzędników, przeniesionych nieczynny.

kolei przemawiał pos. Byrka. Refortóre w ministerjum spraw wewnetrz zapoczątkował jeszcze p. Młodziai, są robione pod kątem widzenia alnym i nie mają charakteru rzeczo

nisterjum propaguje nieliczenie się z ami i przepisami. Według zdania p. a takie czynniki, jak dobra wola i yzm, mogą zastąpić znajomość iotu. Pod tym punktem widzenia sie z rządu fachowców, a przyjmunajczęściej ludzi dobrych intencji, bej znajomości przedmiotu.

wca zwraca uwagę, że p. minister em przemówieniu ograniczył się jedo omówienia swego znanego okólo przyjmowaniu interesantów przez ów. Jest widocznie z tego okólnika olony i dumny. Być może, że w ce tu i owdzie okólnik może okazać wet skuteczny, w większości przyw jednak będzie on zupełnie niece-

ogóle większość zarządzeń ministerdaje się być obliczona na efekt zeny, gdy pozytywna praca spoczy-Dotyczy to przedewszystkiem znaprojektów prof. Bobrzyńskiego, któstety, poszły w zupełne zapomnieprzecież projektowane przez komisję p. Bobrzyńskiego wzmocnienie władzy starostów i wojewodów i skoncentrowanie w ich rękach kompetencji, przyczyniło by się znacznie więcej do podniesienia ich autorytetu, aniżeli obliczony na efekt zewnętrzny okólnik, wprawdzie pełen haseł, ale bez treści.

Życzyłbym p. ministrowi—mówił pos. Byrka, — aby kiedyś, z oddalenia czasu, spoglądając na swoje obecne urzędowanie mógł być zadowolony z wyników swej pracy. Sądząc z dotychczasowych jego poczynań, obawiam się jednak, że tego zadowolenia nie będzie mógł odczuwać.

Poseł Prager w imieniu PPS. zapowiedział opozycję wobec budżetu Min. S. Wewnętrznych. Poddał krytyce administrację i celowość słynnego okólnika. P. Składkowski chce pozostać w historji naszej administracji, jako człowiek jednego okólnika, co nie obniżyłoby wartości tego okólnika, jak wartości „Marji" nie obniża okoliczność, że Malczewski tylko to jedno dzieło wydał. Ale okólnik ten nie jest arcydziełem. Wystąpił mówca przeciwko wstawieniu do budżetu kwoty przeszło 1 miljon złotych na kwaterę główną, która jest kompanją przyboczną Prezydenta.

Poseł Łaszewski wystąpił przeciwko rugom w administracji, które wydają fatalne wyniki, jak to miało miejsce naprzykład na Górnym Śląsku.

Poseł Dąbski (Zw. Chłop.) poruszył sprawę prześladowania kościoła narodowego i ostatniego zajścia w Warszawie. Stanął w obronie rugów w administracji, domagając się większego oczyszczania z naleciałości. Podobnie też stanął w obronie rządu poseł Łypacewicz, który wywodził, że nie jest konieczne obsadzanie administracji prawnikami, bo oni to „zabardzo zezują na prawo".

Poseł Wasyńczuk wystąpił z ostrem przemówieniem, grożąc rewolucją i stwierdzając, że Ukraińcy na Wołyniu wolą mieć do czynienia z dawnym wojewodą Dębskim, niż z obecnym Mechem, szerzącym dezorganizację.

Poseł Polakiewicz bronił stanowiska rządu poczem krytykował surowo posła Kiernika, przypominając pogardę ministra dla fachowego pesymizmu. Dyskusję pos. Polakiewicz uważa za bezcelową, skoro na czele rządu stoi generał, a wszystkie wyższe stanowiska obsadzane są osobami wojskowemi.

Pułkownik Maleszewski odpowiada na zarzuty bezczynnością policji przy zajściach z biskupem Hodurem oraz niedostatecznem wyszkoleniem policji.

Świetne przemówienie wygłosił poseł Harusewicz, krytykując surowo zmiany osobiste, które państwu i narodowi przynoszą tylko szkody jak na Górnym Śląsku i ziemiach wschodnich. Zasadniczym błędem rządu jest fałszywe postawienie kwestji. Rządowi się zdaje, że rządzić — to znaczy rozkazywać. Tymczasem koniecznem jest poszanowanie prawa.

Ostatnim mówcą był wiceminister Jaroczyński, który bronił linji zasadniczej polityki i okolicznościowo wspomniał, że departament polityczny został utworzony by on formułował linję polityki.

Dokończenie jego przemówienia nastąpi dziś.

—x—

Wszystkie drogi niemieckie prowadzą do celów rewanżu.

Znamienna mowa Stresemanna w Reichstagu.

Hakata już wygrywa atuty wyborów na G. Śląsku.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 23 listopada.

Dzisiaj o godzinie 3 po poł. nastąpiło otwarcie **posiedzenia plenarnego Reichstagu.**

Na wstępie zabrał głos poseł niemiecko-narodowy Hoetsch, protestując przeciwko polityce rządu, którą nazwał polityką złudzeń, opartą na wierze w traktaty locarneńskie. Mówca ten stwierdza, że nadzieje łączone z porozumieniem w Thoiry doznały zawodu, gdyż Nadrenja pozostaje nadal pod jarzmem okupacji. Niemcy będą żądały niezwłocznego zniesienia kontroli wojskowej, odrzucając wszelkie próby stworzenia junctim między tym postulatem a inwestygacjami.

Przechodząc do stosunków polsko-niemieckich poseł Hoetsch żąda przedewszystkiem zwrotu zakładów chorzowskich motywując to żądanie tem, że Niemcy są dotychczas głównymi wierzycielami Polski. Polska musi przyznać obywatelom niemieckim prawo osiedlania się na swem terytorjum oraz w jak najszerszym zakresie uwzględnić niemiecką orjentację narodowo-polityczną. **Wybory gminne na G. Śląsku potwierdziły zastrzeżenia niemieckie w Genewie co do słuszności podziału G. Śląska. Niemcy nie powinny jednak poprzestać na stwierdzeniu tego faktu, lecz wystąpić przeciwko tym, którzy byli sprawcami podziału.**

Wśród ogólnego napięcia zabiera głos **minister spraw zagranicznych dr. Stresemann,** który polemizując z wywodami posła Hoetscha zaznacza, że ze strony Francji nigdy nie oświadczono się oficjalnie za koniecznością czynienia junctim między zniesieniem okupacji w Nadrenii a stabilizacją wschodnich granic Rzeszy. Minister jest upoważniony do stwierdzenia, że urzędowe koła francuskie określiły **tego rodzaju żądanie jako absurd** już choćby z tego powodu, że stosunek Niemiec do pozostałych mocarstw raz na zawsze ustalony został w układach locarneńskich. W Locarno Niemcy sprzeciwiły się wymienieniu spraw wschodnich w układach rozjemczych. Nie po to też walczyły o uznanie swych praw, by teraz wyrzekać się tego swego zasadniczego stanowiska za cenę wcześniejszego zniesienia okupacji.

Przechodząc do zagadnień, związanych z polityką zagraniczną Niemiec, minister wskazuje jako na najważniejsze z nich zagadnienie kontroli wojskowej. W komisji zagranicznej zagadnienie to zostało dokładnie rozpatrzone. Rząd niemiecki wychodzi z założenia, że przedmiotowo nic nie stoi w chwili obecnej na przeszkodzie zniesieniu nadzoru oraz odwołaniu miedzysojuszniczej komisji kontrolnej. Od wydania zbiorowej noty przez rządy koalicyjne w dniu 4 czerwca 1925 r. po dzień dzisiejszy Niemcy osiągnęły porozumienie co do wszystk. zasadniczych żądań w przedmiocie rozbrojenia i tylko pewne nieznaczne punkty oczekują jeszcze ostatecznego załatwienia. Ten stan rzeczy nie może stworzyć pretekstu do pozostawienia komisji kontrolnej w granicach Rzeszy. Ewentualne trudności, jakie mogłyby przy regulowaniu tych spornych punktów wyniknąć w przyszłości, dadzą się, zdaniem ministra załatwić w drodze bezpośredniego porozumienia mężzy rządem niemieckim a innemi mocarstwami.

Odnośnie co do rokowań handlowych pomiędzy Polską a Niemcami, minister oświadczył: godzę się najzupełniej z dr. Hoetschem nietylko pod tym względem, że rokowania handlowe z Polską mogą być prowadzone z tego punktu widzenia, że sprawa osiedlania się i inne będą traktowane jako kwestja polityczna. Idę dalej i oświadczam że tu wcale nie chodzi o walkę w imię jakiejś specjalnej sprawy politycznej. Prawo swobodnego osiedlania się niemieckich kupców i przemysłowców jest bowiem czemś samo przez się zrozumiałem w rokowaniach handlowych i z innemi państwami.

Przed komisją zagraniczną sam reprezentowałem ten punkt widzenia, że tu rozchodzi się o całokształt stosunków między **dwoma państwami, a to w celu, aby można było doprow. do niezakłócon. przyjaznego rozwoju przynajmniej w zakresie gospodarczym. Tego oczekiwać należy.**

Odnośnie do programu w Thoiry minister podziela zapatrywanie, wypowiedziane przez mówcę frakcji koalicyjnej i zwraca uwagę, że porozumienie niemiecko-francuskie uzależnione jest w pierwszym rzędzie od wyrzeczenia się przez obie strony prerogatyw, opartych na przemocy, znajdujących w stosunku do Niemiec wyraz w formie okupacji Nadrenii.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

Prusy Wschodnie z bronią u nogi.

Pod pokrywką związków sportowych masowe przygotowania wojenne.

Dokumenty, które nakazują Polsce czujność.

Polska Agencja Telegraficzna.

Królewiec, 23 listopada.

Socjalistyczna „Koenigsberger Volkszeitung" podaje za organem Reichsbannerów przedruk dokumentów, dotyczących rozwoju związków strzeleckich w Prusach Wschodnich, ćwiczących się karabinami małego kalibru, a popieranych przez organizacje prawicowe.

Z dokumentów tych okazuje się, że w ciągu krótkiego czasu związki te pozyskały 13 tysięcy członków, nie licząc członków takich organizacyj wojskowych, które również wchodzą w skład tych organizacyj strzeleckich. Po całej prowincji rozsiane są strzelnice, w których członkowie związków ćwiczą się w strzelaniu z karabinów. Pod Królewcem utworzono specjalną szkołę, która wydała już około 500 instruktorów. Pobyt w niej jest bezpłatny, a wyszkolenie i utrzymanie odbywa się na koszt centrali związku. Finansowanie wydatków odbywa się za pośrednictwem specjalnego kuratorjum, na czele którego stoi von Batorski przy współudziale starosty krajowego von Bruenecka. Celem tych związków jest **przygotowanie wojskowe przeciwko Polsce i Litwie.**

Związki te są w bezpośredniej styczności z Heimatsbundem, Stahlbundem i innemi organizacjami wojskowemi, aby w odpowiedniej chwili wzmocnić armję niemiecką.

Również inne pisma, jak np. „Koenigsberger Hartungsche Zeitung" stwierdzają olbrzymi rozwój tych związków, które stanowią pokrywkę dla ćwiczeń organizacyj wojskowych.

HAKATA DZIAŁA.

Królewiec, 23 listopada.

Odbył się tu zjazd demokratów, na którym przemawiał nadprezydent prowincji Sihr, podkreślając znaczenie prowincji wschodnio-pruskiej dla narodu niemieckiego.

Zjazd przyjął rezolucję, w której określa sumę 32 miljonów marek, przeznaczona na Prusy Wschodnie na rok bieżący jako zbyt małą i żąda specjalnego wyróżnienia prowincji w budżecie na rok 1927.

Chamberlain--Briand--Mussolini.

Losy Europy na szalach rozstrzygnięć.

Przygotowania do nowej sesji Ligi Narodów.

Agencja Wschodnia.

Londyn, 23 listopada.

Chamberlain opuści Londyn w dniu 3 grudnia r. b., udając się do Genewy. Po drodze zatrzyma się na przeciąg dwóch dni w Paryżu celem uprzedniego porozumienia się z Briandem.

Ostatnio rozeszła się tutaj pogłoska, iż wizyta Chamberlaina w Paryżu nastąpi w przeddzień **spotkania się Brianda, Chamberlaina i Mussoliniego**, które to spotkanie nastąpić ma w miejscowości Stressa, położonej na granicy szwajcarsko-włoskiej.

Mussolini nie weźmie udziału w rokowaniach obecnej sesji Ligi Narodów, przeto tuż po odbyciu konferencji z Briandem i Chamberlainem powróci do Rzymu.

NIEMCY W LIDZE NARODÓW.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 23 listopada.

Prasa francuska jest zdania, iż najbliższa sesja Ligi Narodów poświęcona będzie głównie sprawom, stojącym w związku z kontrolą wojskową w Niemczech. Wobec tego przypuszczać należy, iż tak Briand, jak i Stresemann wezmą w sesji tej udział.

FRANCJA A WŁOCHY.

Agencja telegraficzna „Express".

Paryż, 23 listopada.

„Echo de Paris" donosi, że Chamberlain w drodze na posiedzenie Rady Ligi Narodów zatrzyma się dwa do trzech dni w Paryżu. Dziennik dodaje, że Briand i Chamberlain odbędą rozmowy na temat rozbrojenia Niemiec. „Echo de Paris" wyraża obawy, że angielskie „Foreign Office" będzie chciało odegrać rolę pośrednicza pomiędzy Francją a Włochami, przyczyniając się do spotkania Brianda z Mussolinim. Dziennik uważa, że obecna chwila nie jest odpowiednia do rokowań z Włochami.

Konflikt górniczy w Anglji na martwym punkcie.

Rząd zrezygnował z akcji rozjemczej.

Robotnicy na własną rękę wracają do pracy.

Agencja telegraficzna „Express".

Londyn, 23 listopada.

Baldwin został powiadomiony przez Cooka, że konferencja delegatów odrzuciła propozycje rządowe a federacje górnicze potwierdziły postanowienia konferencji. Sekretarz premjera przyjął te oświadczenia do wiadomości. Rząd angielski wobec stanowiska zajętego przez górników nie zamierza przedsięwziąć żadnych dalszych kroków w sprawie sądu rozjemczego, którego zadaniem miało być regulowanie i załatwianie sporów powstałych na tle układów okręgowych. Posiedzenie czwartkowe izby gmin było zarezerwowane dla sprawy sądu rozjemczego.

STRAJK W OPAŁACH.

Agencja Wschodnia.

Londyn, 23 listopada.

Decyzja pozostawiająca okręgom wolną rękę w sprawie zawierania umów lokalnych okazała się w skutkach bardzo niebezpieczną dla trwałości strajku. Znaczna część okręgów rokuje w tej chwili o ostateczne zawarcie umów, aczkolwiek nie jest wykluczone, iż ostatnie wysiłki, robione przez zwolenników bezkompromisowego trwania strajku, zdołają rozbić nawiązujące się porozumienie. Dotychczas całkowity powrót do pracy nastąpił w okręgach Northumberlandu i Durham.

ZA POWROTEM DO PRACY.

Agencja telegraficzna „Express".

Londyn, 23 listopada.

Związki górnicze w największych zagłębiach węglowych wypowiedziały się przeciwko utrzymaniu strajku, wobec tego, że rokowania z właścicielami kopalń rozpoczęły się już w całej Anglji. Rezultatem tych rokowań jest dalszy wzrost liczby górników którzy, dobrowolnie przystąpili do pracy, tak, że liczba pracujących powiększyła się zgórą o 20 tysięcy. Ogólna liczba pracujących wynosi po dzień dzisiejszy 410 tysięcy. Rokowania z właścicielami kopalń ukończone będą w nadchodzący czwartek.

Wycofanie rządowych projektów

Z KOMISJI OCHRONY PRACY.

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego".

Warszawa, 23 listopada.

Wczoraj odbyło się posiedzenie w komisji ochrony pracy. Nosiło ono charakter specyficzny. Jak wiadomo, kursowały pogłoski, jakoby rząd nie miał zamiaru wysyłać na posiedzenie swych przedstawicieli. Tymczasem, jak się okazało, przybył dyrektor Szubartowicz i nadesłał też pismo minister pracy p. Jurkiewicz. I w tem tkwi pointa.

Na wstępie przewodniczący odczytał pismo ministra Jurkiewicza, który donosi o wycofaniu rządowych projektów ustaw złożonych swego czasu sejmowi, a przez sejm przekazanych komisji pracy. Dlatego spadła z porządku dziennego sprawa ustawy o inspekcji pracy, której komisja jakoteż podkomisja poświęciły wiele trudu.

W związku z tem nie wyjaśniono losów wniosków poselskich w sprawie ustawodawstwa społecznego, a przedewszystkiem reformy Kas Chorych. Na żądanie posła Z.L.N. komisja zobowiązała swego przewodniczącego do zwrócenia się do marszałka sejmu w sprawie losu wniosków, pochodzących z inicjatywy poselskiej.

Główną treścią posiedzenia był referat posła Langera, dotyczący szeregu poważnych nadużyć popełnionych, zgodnie z otrzymanemi przezeń informacjami, w łódzkim Obwodowym Zarządzie Funduszu Bezrobocia.

Jak wynikało z referatu, główną przyczyną i sprężyną nadużyć był znany łódzki działacz PPS. Kuliczkowski, który stoi na czele miejscowego biura pośrednictwa pracy, a jednocześnie przewodniczy w Zarządzie Funduszu Bezrobocia.

Przedstawiciel rządu, dyrektor Szubartowicz, zobowiązał się imieniem rządu poddać zbadaniu materjał obrazujący wspomniane nadużycia i o wynikach złożyć sprawozdanie komisji.

Sowiety zbroją się przeciw Polsce.

REWELACYJNY ARTYKUŁ NIEMIECKIEGO GENERAŁA.

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego".

Berlin, 23 listopada.

Generał piechoty von Taysen ogłasza w „Deutsche Tageszig." artykuł o czerwonej armji sowieckiej, w którym m. in. stwierdza, że sowiecki sztab generalny kształci swych uczniów w językach angielskim, włoskim, francuskim, polskim, niemieckim i rumuńskim. Również wielki nacisk w sowieckich szkołach kładzie się na znajomość krajów europejskich i azjatyckich. W szkole sztabu genralnego kształci się również aspirantów na komisarzy armji sowieckiej, oficerów sztabu generalnego oraz wyższych dowódców.

W dalszym ciągu swego artykułu niemiecki generał stwierdza, że Rosja przeszła od taktyki masowej do metody indywidualnej niemieckiej i ścisłego współdziałania piechoty z artylerją, przyczem obrona Moskwy przed atakami od zachodu była celem manewrów, urządzanych ostatnio na Białej Rusi. Generał niemiecki stwierdza, że **Rosja czyni gorączkowe przygotowania przeciw Polsce, ponieważ marszałek Piłsudski rzekomo wszedł w porozumienie z Anglją i prowadzi politykę przeciwrosyjską.**

—:o:—

PRZYGOTOWANIA KLASOWCÓW.

Tel. wł. „Kur. Łódzkiego".

Warszawa, 23 listopada.

Wczoraj odbyło się zebranie przedstawicieli związków zawodowych klasowych, na którem omawiano taktykę w sprawie zachowania się na konferencji pracy w niedzielę.

Z powodu zgonu Adama

Warszawa, 23 l...

Z powodu zgonu senatora A... szałek senatu wysłał depeszę, ... w niej wyrazy głębokiego wsp...

„Niespożytych zasług na p... narodowej nie zapomni Zmar... kraj ani społeczeństwo".

Senat na pogrzebie, który s... dzisiaj, będzie reprezentował s... lier, sejm zaś poseł Głąbiński, ... raj wyjechał do Lwowa w to... innych posłów.

Prezes klubu parlamentarne... do którego zarządu zmarły nale... depeszę następującej treści:

„Śmierć senatora ś. p. E. A... watela przodującego w pracy ... nem i materjalnem odrodzenie... okryła żałobą kraj cały, dla k... życia poświęcił Zmarły. Boleją... tą męża, który przez 3 dziesiątk... szym wiernym przyjacielem ... szem, przesyła Klub parlamen... N. wyrazy smutku głębokiego ... cia na ręce zacnej rodziny i s... zarządu Tow. Szkoły Ludowe... był duszą oddany. Gła...

W miejsce ś. p. senatora A... dat senatorski przejdzie do rąk ... moki, profesora seminarjum d... w Przemyślu.

Pod pręgierzem ... i wstydu.

Sprawa kom. Bartoszewi...

Telegr. własny „Kur. Łódzk...

Warszawa, 23 l...

Dziś trwało w dalszym ciąg... wanie przez przewodniczącego ... skowego dokumentów, na któr... się prokurator mjr. Rumiński. ... nemi ogłoszono **szereg fikcyjn... łów przyjęcia przedmiotów, rz... jętych przez kom. Bartoszewicz... Marszałk, a w rzeczywistości n... nych kierownictwu marynarki.**

W związku ze sprawą dosta... sprężyn do min, 800 kotwic i ... trów lin oraz wydana na ten c... 24,000 dolarów, p. przewodnicz... Orski, zreferował materjał, ... przez naszego „attache" wojsk... Rewlu.

Sprawdzanie dokumentów, z... do sprawy potrwa jeszcze kilka... mówień stron należy spodziew... piero w pierwszych dniach gru...

KOMITET OBRONY PAŃ...

Warszawa, 23 l...

Wczoraj po południu obrad... 3 godziny komitet obrony państ... rem określono dzień wyjazdu m... leskiego na sesję Ligi Narodów ... no dlań instrukcje.

Kawalerzyści polscy

Rotm. Królikiewicz zdobywa 3-... na zawodach hippicznych w Ne...

Polska Agencja Telegraficzn...

New York, 23 lis...

W pierwszym konkursie odby... się tu zawodów hippicznych rotm... likiewicz na „Jacku" zdobył trz... dę.

Zwycięstwo rotmistrza Kró... w pierwszym dniu zawodów w... przyszłe dni zawodów jak najle... taty. Jeźdźcy polscy uczestnicz... we wszystkich konkursach i n... nadzieję, że wykażą taką samą s... jak na dotychczasowych zawod... dzynarodowych w Londynie, R... Rivierze.

—o—

Na widowni polityczne...

(Od wł. korespondenta)

U MARSZAŁKA RATAJ...

Marszałek Rataj powrócił do zdr... wczoraj urzędowanie. W godzinach ... niowych odbył konferencję z przew... komisji konstytucyjnej, posłem Polaki... związku ze zwołaniem posiedzenia te... dzień dzisiejszy. Jak wiadomo, komi... wiać się będzie nad interpretacją art. 4... cji w związku z wnioskiem Sejmu o u... kretu prasowego.

POSIEDZENIE PLENARNE SE...

W czwartek, o godz. 4 m. 30 po poł... będzie się posiedzenie plenarne senatu. N... ku dziennym sprawozdanie komisji spra... nicznych i wojskowych o projekcie ust... wie ratyfikacji traktatu między Polską i ... Posiedzenie tej komisji w sprawie tej ... odbędzie się tego samego dna przed po...

Problemat zgody narodowej.

Łódź, 23 listopada.

wa prawdy wypowiedział p. Louis a zebraniu federacji republikańskiej esem kartelu lewicy. Między in- azwał dzień wyborów do obecne- amentu francuskiego, tj. 11 maja r. śmiertelną epidemją", która dotknę- jących za kartelem. Marin jest em gabinetu p. Poincare'go. Po- oświadczenie obraziło wszystkich inistrów którzy należą do kartelu , a przedewszystkiem p.p. Herriot i ré.

stała obawa poważnego zatargu, mógł się skończyć rozpadnięciem binetu zgody narodowej. Prasa ka wszczęła z przyczyn bardzo łych alarm. „Dlaczego przemó- polityczne członków gabinetu nie ane rozpatrywaniu uprzedniemu Ministrów? Cenzura byłaby po- na." „Polityka unji nacjonalnej, a- ranej przez parlament winna być ana w całym kraju. Bez tego in- y à la Marin ponownie powstaną". ja nacjonalna winna być praktyko- przez wszystkie stronnictwa repre- ane w rządzie. Najwyższy interes odbudowy finansowej wymaga te-

głos prasy. Dodajmy, że incydent n został zamknięty szczęśliwie rezesa gabinetu.

* * *

cja udowodniła, co może unja na- , czyli inaczej mówiąc zgoda wię- stronnictw w odbudowie finans. nas zrozumienie potrzeby zgody ści stronnictw kiełkuje od dawna ksze u dołu, aniżeli u góry. Szcze- zadko o zgodzie powszechnej wiali koryfeusze polityczni. To tąpienie p. Romana Dmowskiego ecie Warszawskiej Porannej" z listopada r. b. należy przyjąć z u-

cóż widzimy?... Oto w tym, po- ch dla prawicy momencie, w chwi- budzi się ona do życia i zaczyna uszać, ujawnia się przedewszyst- sama twórczość, która widzieliś- z osiem lat na lewicy — produkcja nowych partyj. Już dziś nie pod- le zliczyć wszystkich ugrupowań atywnych, jakie się zjawiły w o- tygodniach. W społeczeństwie worzył się nastrój, oczekujący codzień powstania nowej partji atywnej.

z więc z drugiego końca pracuje- rozproszkowaniem narodu, nad niem go w kupę piasku, którą by- można przegarniać tak, jak się doba.

rczość polityczna musi iść nie w rozbijania narodu na coraz mniej- ki i robienia z niego tym sposo- władnej masy. Żeby nasze ciała wcze były zdolne naprawdę do órczej, budującej potęgę państwa y byt jego ludności, nie powinno yć więcej, niż dwa lub najwyżej nnictwa. Dziś, gdy losy kraju ę rozgrywają poza Sejmem, niż , to rozproszkowanie narodu jest rożne.

zaś naród nie umie być panem sów, staje się nim kto inny. Lo- wiedy kieruje obca ręka, naj- ręka głównego wroga.

* * *

m, ale niemniej niepopularną jest Francji osoba p. Herriota, twórcy icy. Jednakże Herriot przyjął ta przez Poincare'go dłoń zgo- czył się ze swym byłym wro- wezgłowia chorej matki syno- e biją". Co zaś dotyczy osoby prezesa Rady Ministrów we o podobnie, jak przed wybora- 11 maja 1924 roku, tak i obecnie e otrzymuje on ostrzeżenia, że wrogiem (kartel lewicy) że wróg korzyści z jego pracy, że „czas ił działać na rzecz swego wła- nnictwa unji republikańskiej — to wszystko Poincaré poświęca eństwo, grożące jego stronni- rzecz całości państwa i odbudo- wej.

wszystko Herriot, który przy- do obalenia franka, do upadku lityczne] Francji — w momen- znym dla państwa, okazał się parlamentarzystą i lojalnie sta- y ze swymi dawnymi wrogami.

Jest on obecnie głównym filarem „rządów zgody".

Nasi liczni naśladowcy Herriot'a nie bardzo go rozumieli i nie potrafili odcyfrować zawartości duszy tego Francuza.

P. Roman Dmowski zwrócił się z apelem nietylko do społeczeństwa, ale i do obecnego rządu. Rzecz znamienna! Dmowski jest człowiekiem Zachodu i wpływy jego u nas nie wygasły.

Zawsze aktualna idea unji zgody narodowej w Polsce, bez czego nie można sobie przedstawić Ojczyzny silną, zaczyna coraz jaśniej występować na naszym horyzoncie.

S.

LISTY z PARYŻA.

Francja nie panuje nad frankiem.

(Od wł. koresp. „Kurj. Łódzk.").

Paryż, w listopadzie.

Kiedy w lipcu rb. objął władzę gabinet koalicyjny p. Poincare'go, za funta płacono 252 franki. Na giełdzie panowała panika, obywatele odbierali z banków i kas oszczędności swe wkłady i kupowali „mocna" walutę. P. Poincare przywrócił opinji jeśli nie zaufanie w całem tego słowa znaczeniu, to w każdym razie optymizm. Frank się zaraz podniósł i w sierpniu ustabilizował się mniej więcej na poziomie 165 za funta.

Tak było do końca października, kiedy frank zaczął się podnosić dalej. Dziś już przekroczył 140 za funta i ma to być nie koniec. Ruch ten nie jest już spekulacją we właściwem tego słowa znaczeniu; nie jest on również rezultatem uplanowanej z góry akcji rządu czy Banku Francuskiego. Pozytywnie bowiem rząd od chwili dojścia do władzy nie zrobił nic po za przywróceniem „zaufania" i ufundowaniem Kasy Amortyzacyjnej dla długu krótkoterminowego, której dochody roczne w sumie 3 i pół miljarda płyną z monopolu tytuniowego.

Coprawda przedłożył rząd Izbom realny budżet całkowicie zrównoważony, — ale zarówno Kasa Amortyzacyjna jak i budżet zrównoważony nie są dostatecznemi warunkami stabilizacji franka.

Zresztą rząd nie powiedział jeszcze — czego chce. W połowie października, kiedy p. Poincare odmówił Belgom jednoczesnego z nimi stabilizowania franka, bankierzy zagraniczni, których głównym w życiu celem jest spekulować i zarabiać — dowiedzieli się, że p. Poincare nie chce stabilizować na poziomie 165 za funta i zamierza przeprowadzić częściową rewaloryzację franka. Wystarczyło to dla skonstruowania wielkiej gry na zwyżkę.

W końcu października Berlin, Frankfurt i Amsterdam rzuciły na giełdę paryską wielkie ilości dewiz obcych. Z początku Bank Francuski próbował hamować zwyżkę i kupował wszelkie ilości funtów i dolarów. Ale, jak to zwykle bywa na giełdzie, za wielkimi spekulantami, którzy już dużo na operacji zarobili, poszła masa. Lawinie „mocnych" walut Bank Francuski już się przeciwstawić nie mógł. Skupił ich sporo, ale w rezultacie jest dziś tylko biernym świadkiem szybkiej zwyżki franka. Opinja się w tem nie orjentuje i myśli, że jest to wszystko zasługą p. Poincare'go. Premjer francuski milczy, jak sfinks, ale jest raczej zwyżką zaniepokojony.

Na jakim poziomie będzie chciał franka stabilizować? Powiadają jedni, że na 120; inni, że na 100. Przypuśćmy, że na 100. Zachodzi jednak pytanie, czy wogóle w obecnych warunkach może p. Poincare stabilizować, czy zrobił wszystko, co mu stabilizację umożliwi? Na to pytanie jest jedna tylko odpowiedź i to negatywna. Pozostawmy na boku możliwe komplikacje natury politycznej po wyborach do senatu (9 stycznia). W dziedzinie czysto finansowej pierwszym i zasadniczym warunkiem stabilizacji franka jest konsolidacja długu krótkoterminowego. Ów dług 100-miljardowy jest piramidą, stojącą do góry podstawą. W każdej chwili może się zwalić na skarb i spowodować katastrofę.

Francuzi mieli zawsze do swego skarbu ogromne zaufanie. W czasie wojny skarb to wykorzystał i zaciągnął u swych obywateli szereg pożyczek; zainaugurował też skarb na szeroką skalę system bonów, czyli pożyczek krótkoterminowych, system stosowany do dziś. W rezultacie skarb państwa jest rodzajem banku depozytowego dla drobnych kupców, którzy mają kilka tysięcy franków do dyspozycji. Rzecz dobra stała się rzeczą bardzo niebezpieczną. Dlaczego? Ogółem Francja ma 293 miljardy długu wewnętrznego, w czem tylko 156 jest skonsolidowane. Reszta rozkłada się tak:

1) właściwy dług krótkoterminowy wynosi 38,800 miljonów; są to t. zw. Bons de Trésor wypuszczane na 3, 6 i 9 lat;

2) dług „wiszący" (dette flottante) na sumę 98,200 miljonów, rozpadający się na dwie kategorje:

a) awanse Banku Francuskiego — 42 miljardy;

b) Bony Obrony Narodowej (Bons de la Défense Nationale), których było w lipcu r. b. w rękach prywatnych wierzycieli na sumę 45 miljardów.

Ta ostatnia część długu krótkoterminowego jest dla skarbu najniebezpieczniejsza, albowiem Bony Obrony Narodowej wystawiane są na 1, 3, 6 i 12 miesięcy. W chwili obecnej jest ich w obiegu z górą 50 miljardów. W razie braku zaufania wierzyciele bony spieniężają i nie kupują nowych. Dla skarbu oznacza to ubytek miljarda franków co tydzień. Czem wobec tego jest deficyt kilku nawet miljardów w budżecie, który oblicza się na cały rok?

Stabilizować więc franka, nie konsolidując uprzednio tej najniebezpieczniejszej części długu krótkoterminowego byłoby szaleństwem, byłoby budowaniem schroniska na lawinie. Dotychczas nic nie wiemy, co z tym „fantem" zamierza uczynić p. Poincare. Bo Kasa Amortyzacyjna — konsolidująca 3 i pół miljarda rocznie, jest oczywiście środkiem zbyt powolnym.

I musimy narazie zakonkludować, że frank jest w dalszym ciągu skazany na... skoki.

Kazimierz Smogorzewski.

—:o:—

O czem piszą inni?

PRZEGLĄD PRASY.

Od kilku miesięcy stosunki między Sejmem a Rządem nie są zbyt świetne. Wiele było słuszności, ale i wiele niesprawiedliwości po jednej i po drugiej stronie. — Rząd pierwszy coprawda rzucił rękawicę walki. To wyzwanie Sejm przyjął i wzajemne szykanowanie się obu tych naczelnych instytucyj trwało i trwa jeszcze z niemałą szkodą dla kraju. Lody wzajemne pierwszy przełamał minister Niezabytowski, który zrywając z dotychczasową abstynencją, wystąpił na komisji budżetowej osobiście. Poruszając ten pożądany objaw, „Rzeczpospolita" pisze:

„Stosunek p. ministra Niezabytowskiego do komisji sejmowej i rzeczowe ujęcie przedmiotu wywołało dodatnie wrażenie w sferach politycznych i w prasie. Był to niejako powrót do normalnych stosunków, jakie winny panować pomiędzy Rządem a Sejmem.

Nie wiadomo, jakim będzie dalszy stosunek p. premjera i jego Rządu do ciał ustawodawczych. Sejm niejednokrotnie wykazał i dowiódł, że tylko na podstawach ściśle rzeczowych pragnie oprzeć swą współpracę z Rządem. Swem taktownem zachowaniem się wobec Rządu w dużej mierze zrehabilitował się w oczach opinji publicznej, zyskując nawet jej uznanie.

Gdyby jednak p. minister Niezabytowski zo stał odosobniony i znowu miał się rozpocząć dalszy ciąg piłowania i szpilkowania Sejmu, to napewno korzyści Rządowi, a w pierwszym rzędzie Państwu, taka polityka nie przyniesie"

POLSKOŚĆ NA KRESACH WSCHODNICH.

Kresy wschodnie — to pancerz nietykalności naszej i bezpieczeństwa od Wschodu, a zarazem olbrzymi teren ekspansji dla narodu żywotnego, rezerwoar jego przyszłego rozwoju. Ta wielka rola obszarów wschodnich powinna zmuszać państwo i społeczeństwo do specjalnie pieczołowitej troski o element polski i wpływy kultury naszej na tych obszarach. „Epoka" daje ciekawe zestawienia statystyczne:

„W pracy społecznej, politycznej i kulturalno - oświatowej Polacy zajmują stanowisko dominujące. W sejmikach powiatowych udział członków Polaków wyraża się cyfrą 61,6 proc. Podczas wyborów do Sejmu w r. 1922 na listy polskie głosowało ogółem 62,0 proc. głosujących. Wskutek rozbicia tych głosów przeprowadzono z list polskich, od P.P.S. aż do Zw. Lud.-Nar. 26 posłów, t. j. 47 proc.

Reasumując wszystko, powiedziane powyżej, należy stwierdzić, iż ludność, która zgłosiła narodowość polską, stanowi na ziemiach wschodnich element dominujący kulturalnie na całym opisanym obszarze, a ilościowo na znacznej jego części. Niema gminy, niema miasteczka na kresach, gdzieby żywioł polski nie istniał i nie odgrywał poważnej roli kulturalnej. Będące w toku dalsze obliczenia rezultatów spisu z 1921 roku, pozwolą niewątpliwie stwierdzić wyższy stan oświaty i gospodarczy ludności, która określiła swoją narodowość, jako polską i wykluczą ostatecznie mniemanie, że ludność ta nie potrafiła odróżnić przy zeznaniach spisowych swojej przynależności państwowej od narodowości. Raczej należy przypuszczać, że w miarę wzrostu dobrobytu i poziomu oświatowego ludności ilość osób, które określają swoją przynależność do polskiej grupy narodowej zwiększać się będzie przy spisach następnych, na niekorzyść innych grup narodowych, które w mniejszym stopniu mogą zaspokoić ich dążenia kulturalne i gospodarcze".

KINO Dom Ludowy
ul. Przejazd 34.
Dziś! — — Dziś!
Ten, którego biją po twarzy (Łzy błazna).
Potężny dramat zbolałej duszy, ukrytej pod maską śmiechu. W roli głównej słynny artysta **Lon Chaney**
Ceny miejsc: W dnie powszednie na wszystkie seansy, zaś w sobotę, niedzielę i święta od godz. 2½ do 3½ po południu I m. 60 gr. II m. 30 gr. III m. 20 gr.
W soboty, niedziele i święta od godz. 3½ po poł I m. 80 gr. II m. 40 gr. III m. 30 gr.

Chcesz kupić tanio!
Wstrzymaj się do dnia 3, 4, 5 grudnia. Na kiermaszu „KROPLI MLEKA" w salach Grand-kina kupić będzie można wszystko!

Ile pani ma lat, staruszko ziemio?

NOWE SPOSOBY OKREŚLENIA WIEKU NASZEGO GLOBU.

w) Istnieją rozmaite metody określenia wieku naszej sędziwej planety i jej geologicznych podkładów. Zgóry musimy powiedzieć, że wszystkie one są zawodne i dopiero badania nad radjoaktywnością minerałów pchnęły tę sprawę na właściwe tory. Charakterystyczną cechą ciał radjoaktywnych jest to, że po pewnym czasie rozpadają się one: to jest po odszczepieniu się helu, zamieniają się w ciała o mniejszym ciężarze atomowym. Występuje ten rozpad wyraźnie w uranie i radzie. Przemiana następuje stopniowo i czas jej trwania został dokładnie wymierzony. Stadium końcowe poznaje się po powstaniu ołowiu. Jeżeli zdolność i czas trwania rozpadu były zawsze te same (wykazano, że ani temperatura ani ciśnienie nie mają na rozpad żadnego wpływu), to określiwszy wiek danego minerału, będziemy mogli określić wiek pokładu geologicznego, z którego ten minerał pochodzi. Rutheford i Geiger stwierdzili, że na wytworzenie jednego cmm. helium z 1 grama uranu trzeba ok. 10.000.000 lat. Opierając się na tem Stratt określił wiek ziemi na 390.000.000 lat. Popełnił jednak ten błąd, że nie brał pod uwagę helu zawartego w wodzie, powietrzu i t. d. O wiele więcej do tego rodzaju obliczeń nadaje się ołów. Rutheford stwierdził, że dla wytworzenia 1 grama ołowiu z uranu trzeba 7.900 miljonów lat. Wiek minerału określimy więc mnożąc stosunek zawartego w nim uranu do ołowiu przez 7.900.000.000. Opierając się na tych danych możemy stwierdzić, że od czasu powstania najdawniejszych złóż w praecambrium upłynęło 1.189.000.000 lat. Badania jednocześnie prowadzone w Kanadzie i w Norwegii dały jednakowe wyniki.

Tajniki wnętrza naszego globu.

COŚ NIECOŚ O TRZĘSIENIACH ZIEMI.

w) Ekspert-seismolog na uniwersytecie Georgetowyn w Waszyngtonie, Franciszek Tondorf, wygłosił niedawno ciekawy nad wyraz odczyt o istocie tak częstych ostatniemi czasy trzęsień ziemi.

Trzęsienia ziemi uważać należy za objaw zupełnie naturalny — za normalną funkcję mechanizmu ziemskiego. Pamiętać bowiem należy, że ziemia nie jest martwym ciałem planetarnym, jak np. księżyc lecz raczej żywym tworem. Trzęsienia ziemi są nieuniknione już choćby z tego względu, że ogniste masy lawy muszą się wałować i przewracać, ażeby ogrzewać wszystkie części ziemi, a ponadto muszą stale zmieniać układ każdego dna morskiego, tworzyć nowe wyspy, usuwać stare, jednym słowem — normować powierzchnie ziemi.

Zjawisko, że w niektórych okolicach trzęsienia ziemi zdarzają się częściej, że tu są słabsze, tam znów silniejsze, Tondorf tłumaczy rozmaitym układem formacyj podziemnych. „Kto jest wrażliwy na trzęsienia ziemi, (a któż by zresztą nie był),— mówi Franciszek Tondorf, — ten powinien stale mieszkać w miejscowości, posiadającej grube podkłady skaliste. Im grubsze są formacje podziemne, tem odporniej sza jest dana okolica wobec wszelkiego rodzaju wstrząsów, — wstrząsów, których zazwyczaj nikt okiełznać nie zdoła, skoro tylko znajdą ujście w jakiejś części skorupy ziemskiej".

Pogląd, jakoby trzęsienia ziemi miały być objawem groźnym dla całej ludzkości, względnie dla istnienia globu ziemskiego, jest co najmniej mocno przesadzony, a zupełnie już bezpodstawne są obawy tych wszystkich, którzy zjawisko to chcieliby sobie i swym bliźnim tłumaczyć, jako zbliżający się koniec świata.

Głośnik z przed 300-tu lat.

NIC NOWEGO POD SŁOŃCEM

w) Okazuje się, że składowa część telefonu bez drutu, głośnik, nietylko znany był i używany przed wiekami, ale jeden z takich głośników, bedący w użyciu jako megafon, przed 300 laty, służy do identycznie tego samego celu jeszcze dzisiaj. Owym najstarszym niewątpliwie głośnikiem świata jest ten, z jakiego korzystają obecnie funkcjonarjusze wiedeńskiej straży ogniowej, zatrudnieni w małej izdebce pod samym szczytem Katedry św. Szczepana w centrum Wiednia. Zadaniem ich jest czuwanie nad bezpieczeństwem miasta przez natychmiastowe sygnalizowanie pożaru. Jeden z tych funkcjonarjuszy, Stefan Elsner, przeprowadził niezmiernie pomysłowe urządzenie radjowe, używając w tym celu jako anteny, drutu dzwonu, dzięki czemu obserwatorzy na wieży mogą słuchać wygodnie nadawania, nie przerywając i nie zaniedbując ani na chwilę doniosłego swojego obowiązku czuwania nad miastem.

Jako głośnik zastosowali oni starożytny megafon, używany przed 300-tu laty przez hrabiego Rogera von Stahremberga do obwieszczania rozkazów poddanym swoim, stojącym o 260 stóp poniżej zamku obronnego. Działo się to podczas pamiętnej obrony Wiednia przed najazdem Turków, których fortyfikacje i obóz rozciągały się o kilka zaledwie ... od miasta.

Otóż ten sam, wówczas przez hr... go Stahremberga używany megafon ... obecnie obserwatorom na wieży, do... le spełniając zadanie swoje na tak z... nej wysokości, na którą aby się d... wejść trzeba po 333 stopniach.

BIOGRAFJA SHAW'A.

w) Bernard Shaw, dowiedziawszy się o przyznaniu mu przez Akademję Szwedzką nagrody Nobla w dziale literatury za rok 1926-ty, oświadczył: „Decyzja ta jest dla mnie prawdziwą zagadką, przypuszczam, że nagroda przyznana mi została za to, żem w ciągu całego roku ani jednego utworu ne napisał". Bernard Shaw jest Irlandczykiem z pochodzenia, urodzonym w 1856-ym roku w Dublinie. Pracował początkowo, jako mały urzędnik w rolniczej firmie. W 1876 roku przeniósł się do Londynu, gdzie rozpoczął swoją działalność dziennikarską, dostając się z biegiem czasu do coraz poczytniejszych pism. Pierwszy swój utwór sceniczny, „Widower's House", napisany w 1885-ym roku, udaje mu się wprowadzić na deski teatralne dopiero w 1892-im roku. Następne dzieło, słynny „Wachlarz Lady Warren", pozwala surowa cenzura angielska wystawić do piero po dziewięciu latach, w 1902-im roku. Odtąd poczytność Shaw'a staje się wielką — sztuki jego grane są z olbrzymiem powodzeniem na wszystkich scenach świata; „Joanna d'Arc" święci jatkowe wprost triumfy.

64.000 TRZĘSIEŃ ZIEMI.

w) Aparaty seismograficzne z...strowały w ciągu roku ubiegłego 64.000 trzęsień ziemi, prawie 12 na ...nę! Uczeni tem się nie przejmują, ...cząc laikom, że objektywnie ilość ... takich nie zwiększa się bynajmniej ... się nie zmieniło, tylko dzięki no...snym instrumentom naukowym je... w stanie notować te częste ruchy ... które przedtem, w większości ...ków, przechodziły niepostrzeżenie. Trzęsienia ziemi są podobno... nor... objawem, towarzyszącym oddycha... szej planety. Od wielu miljonów ... ziemia, zawierająca różne rudy me... kurczy się i rozszerza pod wpływe... cych promieni słonecznych. Trz... ziemi są przeto epizodycznem ty... stępstwem tego nautralnego proce... nicznego — tem gorzej dla istot, z... kujących tak pełną piersią oddycha... wierzchnię!

Katastrofalny stan bezrobocia w Niemcz...

Zdjęcie nasze przedstawia mieszkańców Berlina zajmujących się w ...dzinach rannych czytaniem dzienników, w których bezpłatnie zami...czane są ogłoszenia poszukujących i zgłaszających pracę.

ANNIE VIVANTI.

Urodzona w roku 1868 w Londynie, z ojca Włocha, garybaldczyka, przyjaciela Mazzini'ego, a matki Niemki (Anna Lindau) zaczęła pisać... po angielsku, ogłaszając poezje... Potem po włosku, a dawszy w roku 1890 swoje utwory Carducci'emu, odrazu zachęcona przez wielkiego poetę, zaczęła ogłaszać swoje utwory w Italji, od roku 1891. Potem włóczyła się po Europie i Ameryce. Wyszła zamąż za John Chartresa, adwokata irlandzkiego, przyjaciela Polski. Współpracuje w pismach angielskich, włoskich, niemieckich i amerykańskich... Dzisiaj jej powieści znane są i u nas; ostatnio reklamowana, lecz w lichem tłumaczeniu: „Naja tripudians".

Z mojej włóczęgi: w Nev-City.

(Zingaresca: a Nev-City).

Było to w dniu marcowym, gdy słońce zaczyna igrać weselej... Wysiadłam w Nev City, samiuteńka — z listem w kieszeni do pana Krzysztofa Ruddy, handlarza baranów, zaś z obietnicą o wadze przysięgi, daną mężowi, że z nikim się nie spotkam oprócz z naszą znajomą, małą Vivien, do której istotnie, w dwa dni później... telegrafowałam!

Oryginalne indywiduum, ubrane w żółty płaszcz ceratowy, zabrało moje kufry; a potem sama, opuszczona i przez tę istotę żywą, rozmyślałam...

— Gdzież właściwie stacja? — spytałam nieśmiało.

— Tu. — słyszę odpowiedź. A równocześnie baczne oko spoglądnęło na etykiety hotelów, naklejone na moich bagażach: Baur-au-Lac, Continental, Bellevue, Splendide, Hermitage... Patrzą z tych kartek i różne kraje w stemplach, czy tłach malutkich obrazków - nalepek...

— A gdzież jest miasto? — spytałam nieco zniecierpliwiona, lubo głosem prośby.

— Jakie miasto? — a w oczach mego osobliwego bagażowego odmalowała się zgoła małpia fizjognomja, zdumiona mem zapytaniem....

— Tu — powtarza mechanicznie, a również podobnie przywozi drewniany wózek.

Dworzec kolejowy, miasto New City, wszystko razem było w jednem miejscu...

— Proszę nadać moje pakunki z powrotem! — rzekłam już zdenerwowana, mając ochotę znów się znaleźć w wagonie, gdzie większa beztroska, aniżeli na stacji. Co mi bowiem pozostało: zostać tu samej dla siebie, na siebie samą zdanej! Postanawiam jechać aż do San Antonio, stamtąd telefonować o pomoc do... Johna (męża). — — — Bezskutecznie!

Ależ na Boga! wszak winą jest pociąg! Chytrze i milcząco ślizga się ze mną naprzód, śpiesząc się ustawicznie coraz szybciej, jak to już potrafią i zachodnio-europejskie pociągi, a ten porusza się jeszcze szybciej, nie zwracając uwagi na mnie... A w końcu, oddali się człowiek o trzy tysiące mil od kultury, pozostawiając mie potem na łasce tego indywiduum w żółto ceratowym płaszczu... Patrzy we mnie, jak na etykiety hotelowe z równą ciekawością i spokojem... Z rozpaczy już przestaje mówić... Oduczyłby się człowiek mówienia i na całe dni, miesiące...

Ale przecież trzeba coś postanowić — więc spytałam:

— Gdzie mieszka handlarz baranów, Ruddy?

W odpowiedzi wzruszenie ramion widziałam, a w dodatku ruch horyzontalny ręką. Oznaczało to, coś i nic... W rezultacie sama dla siebie zostałam. Na domiar szczęścia zaczął padać deszcz z miarowym, słodkim upustem kropel na ziemię... Zadrżałam!

Wtem otrzeźwił mię mój towarzysz:

— Mam innego „slickera"!

Ano trzeba się oddać pod opiekuńcze skrzydła... „slickera". Człowiek nie może życia przespać lub przegawędzić, lepiej jak je... przejeździ, a wszystko będzie: „all right!"

Ale ten slicker, jeszcze bardziej oryginalny od żółtoceratowej kreatury. Ten mię również objął wzrokiem podobnym, ale nieco badawczym, więc zaczęłam się śmiać, bo i cóż robić w takich razach. — Śmiech leczy nerwy wybornie!

— Jakże się dostanę do pana Ruddy?

— A w „buggy"! — wskazując na małą karetkę, jaka stała przy murze kamienicy tego miasta.

— A gdzie koń? — zapytałam, bo nie było widać zwierzęcia.

— Jak pani zechce, to i dwa będą.

A potem zaczął znosić moje bagaże.

— A gdzie będziecie spali?. — tu już się i troskliwość okazała o mnie.

— Jakto, ja? — zapytałam osłupiona.

— No tak, bo tu każdy z łóżkiem podróżuje, a wy chcecie przecież i spać...

To już było niespodzianką! Własne łóżko mieć tu trzeba. A moje, takie piękne, z baldachimem, różowe... Byłam teraz cała oszołomiona tym arcyciekawym zwyczajem: wożenia własnego łóżka.

— Prześpię się w pierwszem lepszem łóżku! — musiałam odpowiedzieć.

Teraz dostrzegłam po raz pierwszy uśmiech na twarzy mego opiekuna.

— Któż mnie odwiezie? — py...wu, patrząc na „buggy".

— On! weźmie rzeczy, a wy... musicie, mając słońce na niebie, przed sobą...

— A jak znajdę ulicę? — bo ...ce cierpliwości się wyczerpywa...

— Tak, jak słońce! — a o s... wił, jak o zwykłym sobie doroż...

— Jak? — już mi się płaka... rzewnemi łzami.

— Pójdziecie naprzód, a sło... mi!...

Trzeba było tak, a nie inaczej... pić. Mój „buggy" wiózł bagaż... słońcem, szłam ku celowi... Samiuteńka!... Aż się zaszło do pan... gdzie nie widziałam baranów, ... tworne statuy z saskiej porcel... zy Watteau, ze scenami idyl prz... obok różnych osobliwości ze st... wego świata....

Ale w niczem te moje kłopoty ... City, na stacji, gdzie przeżyłam ... iście poetycką, a tak zabawną w... stwie tych dwóch ludzi, iż mo... dzić raz wtóry i setny, aby sob... dować" taką scenę, aby ją po... powtórzyć.... Słowami poety!

Ileż szyderstw, ileż urągań, ... ki pozostanie w pamięci, gdy ... memu podróżuje. A już kobie... czyć, że podwójnie, potrójnie ... je w udziale tych niespodzian... razków z włóczęgi. Niechżeż ... ci do podróży sam na sam, a ... potem tęgie... literatki, opisując... z raptularzy cudzych wrażeń, ... nej skóry... kobiecej....

Z włoskiego ...
Michał Asanka

———x———

o dzień niesie?

Listopad 24 Środa

DZIŚ: Jana od Krzyża
JUTRO: Katarzyny P. M.

Wschód słońca 7.09.
Zachód słońca 3.36.
Wschód księż. 8.05 w.
Zachód księż. 11.33 r.
Długość dnia 9.50 r.
Ubyło dnia 8.04.

nnik ś. p. Pogonowskie-
pod znakiem zapytania.
...zianie, dajcie dowód swej ofiarności.

...ykle ofiarne społeczeństwo łódzkie ...azem, choć ważą się losy pomnika ...haterskiego obrońcy ojczyzny ś. p. ...na Pogonowskiego, zawodzi. Datki ... cel wpływają opieszale, mimo gorą ...pelu Komitetu Budowy Pomnika.

...dzianie! pamiętajcie, że od terminu ...ięcia dzieła nas tylko dwa tygodnie. ...itet znajduje się ciągle w położeniu ...yjścia z powodu braku 7 tysięcy kil ...złotych na zapłacenie kosztów budo ...mnika.

...chaj dyrektorowie biur, banków i i... ...ytucyj zainicjują zbiórki wśród pod... ...o im personelu choć po parę groszy, ...wa zostanie ubita.

...ONIEDZIAŁEK PRZYBĘDZIE DO ...DZI WICEPREMJER BARTEL.

...utorytatywnego źródła dowiaduje-..., że przyjazd do Łodzi p. wiceprem... ...artla nastąpi definitywnie w ponie-...k, dnia 29 listopada. Dnia tego p. ...emjer Bartel wygłosi swój zapo-...any odczyt, oraz odbędzie się wie-... w salach Rady Miejskiej raut. (n

...TER STANIEWICZ NA TERENIE ...JEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO.

...ister reform rolnych, p. Staniewicz ... wczorajszym wieczorem przybył ...rkowa, gdzie zanocował, a w dniu ...szym odbędzie wizytację okręgowe... ...ędu ziemskiego.

...iotrkowa p. minister uda się do Do-..., gdzie zwiedzi szkołę rolniczą, ... przez powiat radomskowski udaje ... Kielc.

...Koluszkach witał p. ministra imie-... ...wojewody łódzkiego starosta brze-... p. Gutek, w obecności przedstawi-... ...iejscowych władz oraz prezesa O-...ego Urzędu Ziemskiego, p. Cham-...ry towarzyszy ministrowi w dal-... ...dróży. (p)

...ROBA NACZELNEGO LEKARZA KASY CHORYCH.

...zelny lekarz Kasy Chorych m. Ło-... ... Kłuszyński, zachorował obłożnie. ... jego na czas choroby objął na-... ...lekarz okręgowego związku Kas ...h w Łodzi, dr. Tomaszewicz. (e)

...OWA MIEJSKIEGO SZPITALA POWSZECHNEGO.

...statniem posiedzeniu delegacji Wy... ...Zdrowotności Publicznej rozpatry-... ...yła między innemi sprawa budowy ...go szpitala powszechnego w Ło-...

...ektor szpitalnictwa miejskiego — ...Mittelstaedt — zreferował sprawę ...rzy ul. Pryncypalnej w Chojnach, ...czonego na budowę wspomniane-... ...ala, poczem wywiązała się dłuż-... ...kusja, w następstwie której posta-... ... między innemi uzupełnić komitet ... szpitala i powierzyć komitetowi ...e terenu.

RADJO.

...łuchacze! Pamiętajcie, że najlepszy ...r zapewniają lampki katodowe ...MINIWATT. Dowodem tego jest ..., z zagranicznych lamp katodo-... ...jedynie lampki PHILIPS MINI-... ...otrzymały Najwyższy Dyplom ...a na Pierwszej Ogólnokra-... ...Wystawie Radjowej w War-...

...ajcie prospektów PHILIPSA od ... dostawcy lamp radjowych! W ...ach PHILIPSA znajdziecie wska-... ...jak wybrać najbardziej odpo-... ...lampki dla Waszego aparatu.

Zagadnienia finansowe m. Łodzi.

Proponowana pożyczka zagraniczna na budowę wodociągów

nie odpowiada wymaganiom.

Sfery przemysłowe, przedstawiciele magistratu i prasa na wspólnej konferencji.

W poniedziałek, dnia 22 b. m. o godz. 8 wiecz. w sali posiedzeń Magistratu odbyła się w sprawie zaciągnięcia przez miasto pożyczki na cele budowy wodociągów — konferencja z udziałem przedstawicieli sfer przemysłowych, finansowych, prasy i t. d.

W konferencji m. in. wzieli udział pp. prezydent M. Cynarski, wiceprezydenci inż. Wojewódzki i Groszkowski, wiceprezes Rady Miejskiej dyr. Wolczyński, przewodniczący Wydziału Podatkowego ławnik Kulamowicz, inspektor Związków Komunalnych radca wojewódzki Kozłowski, przewodniczący Komitetu Budowy Kanalizacji i Wodociągów mecenas Stypułkowski, zastępca nacz. Wydziału Kanalizacji i Wodociągów inż. Stułkowski, naczelnik Wydziału Finansowego Chwalbiński, przewodniczący Komisji Skarbowo-Budżetowej Pfeiffer, radni Fiedler i Waszkiewicz, wiceprezes Związku Przem. Kernbaum, dyr. Kraj. Zw. Przem. Włók. mec. Pawłowski dyr. Banku Handlowego Szulborski prezes Stow. Właścicieli Nieruchomości— Frydrych, prezes Syndykatu Dziennikarzy red. Gumkowski, red. Ołtaszewski i inni.

Obradom przewodniczył prezydent M. Cynarski, który zagaił zebranie dłuższem przemówieniem, obrazującem dotychczasową politykę finansową miasta w sprawach inwestycyjnych, w szczególności zaś w odniesieniu do budowy kanalizacji i wodociągów.

M. in. p. prezydent zaznaczył, iż linią wytyczną obecnego Zarządu Miasta jest dokonanie części inwestycyj z funduszów miejskich, część zaś funduszami pozakrajowemi, których jednak koszt i opłaty nie powinny naruszać równowagi budżetowej miasta.

W myśl tego programu Zarząd Miejski rozpoczął w roku 1924/25 budowę kanalizacji narazie sposobem gospodarczym, wykopując dotychczas około 17 kilometrów kanałów, kosztem około 8 miljonów złotych, z czego przeszło 5 miljonów pokryte zostało z pożyczek rządowych, których część w kwocie 2,3 milj. zł. spłacona będzie w ciągu r. b.

Natomiast inne inwestycje, jak wodociągi, gazownia i rozbudowa szpitalnictwa miejskiego pokryte być muszą z pożyczki zewnętrznej.

Miasto otrzymało ostatnio szereg propozycyj w tym kierunku, między niemi zaś najpoważniejsza była oferta d-ra Zielińskiego z Warszawy, który zaproponował miastu pożyczkę grupy finansistów niemiecko-amerykańskich w formie obligacyj miejskich w wysokości do 15 miljonów dolarów na warunkach 7 proc. rocznie, przy kursie emisyjnym 87-88 proc. i 2 proc prowizji. Amortyzacja pożyczki rozpoczęłaby się po 5 latach i trwałaby przez lat 30.

Ponieważ pożyczka taka stanowiłaby olbrzymie obciążenie budżetu miejskiego i nałożyłaby wielkie ciężary na szereg pokoleń obywateli miasta, z drugiej zaś strony ewent. odrzucenie propozycji mogłoby wywołać poważne zarzuty i rekryminacje, przeto Magistrat zwołał konferencję czynników zainteresowanych i fachowych, celem wysłuchania ich opinii.

Referat prezydenta Cynarskiego uzupełnił pewnemi danemi szczegółowemi p. mec. Stypułkowski, który przedstawił, iż ogólna wysokość kapitału, potrzebnego na budowę wodociągów w Łodzi wynosi 46,5 miljonów złotych, przyczem jednak kapitał nominalny pożyczki — ze względu na kurs emisyjny i koszty — musiałby wynosić 68,5 milj. zł. przy zaciągnięciu pożyczki ratami w miarę potrzeby, zaś 72,5 milj. zł. przy natychmiastowej wypłacie całej potrzebnej sumy. Spłata całego kapitału wraz z procentami przez 30 lat kosztowałaby 164 miljonów złotych. W tych warunkach koszt własny wody kalkulowałby się na 87 do 91 groszy za metr sześcienny.

W wyniku obu referatów wywiązała się ożywiona dyskusja, w której m. in. brali udział pp. wiceprezes Kernbaum, mec. Pawłowski, prezes Frydrych, radni Fiedler i Waszkiewicz, prezes Babiacki i inni, którzy przeważnie wypowiadali się przeciwko zaciągnięciu pożyczki w chwili obecnej i na proponowanych warunkach.

Inż. Stułkowski zakomunikował, że półroczna rata wraz z odsetkami wynosić będzie przy zaciągnięciu pożyczki ratami — 2,743,250 zł., zaś przy zaciągnięciu całej sumy odrazu — zł. 2,906,966.

Wiceprezydent inż. Wojewódzki wskazał na momenty socjalne przy robotach inwestycyjnych, na szkodliwość przeciągania robót kanalizacyjnych ze względu na bruki miejskie, wobec czego należałoby roboty kanalizacyjne prowadzić w tempie możliwie szybkiem, zaś prace wodociągowe nie mogą być prowadzone w tempie tak powolnem, jak kanalizacyjne. Przyśpieszenie zaś tych robót przy obecnym systemie finansowania ich, t. zn. zapomocą przeważnie pożyczek rządowych dla zatrudnienia bezrobotnych — będzie niemożliwe. O ile zatem miasto nie zaciągnie pożyczki, trzeba będzie na długi czas zrezygnować z budowy wodociągów, jak i innych większych inwestycyj oraz z doprowadzenia miasta do należytego wyglądu.

Przy obecnych, nieunormowanych jeszcze stosunkach finansowych, warunki proponowanej pożyczki są może nieodpowiednie, ale, gdy stosunki zmienią się na lepsze choćby w pewnej tylko mierze, trzeba będzie pożyczkę zaciągnąć i pracować wówczas forsownie, aby kapitał wyzyskać możliwie najintensywniej oraz jak najszybciej móc przystąpić do eksploatacji wodociągów.

Również i wiceprezydent Groszkowski był zdania, iż obecna chwila nie jest odpowiednia do obciążenia miasta i przyszłych pokoleń tak wielkiemi zobowiązaniami finansowemi w walucie obcej, gdy dochody swe miasto czerpie w walucie krajowej, której poziom stabilizacji wzgl. przyszłych fluktuacji kursu niepodobna przewidzieć.

Prezydent Cynarski, dziękując zebranym za wzięcie udziału w konferencji, zamknął obrady, poczem odbyła się konferencja Prezydjum Magistratu z obecnymi przedstawicielami prasy.

Budowa nowego bruku na ul. Piotrkowskiej.

MATERJAŁ UŻYWANY PRZY TEM NAZYWA SIĘ „CELASFALTEM" I JEST WYNALAZKIEM POLSKIM.

Od pewnego czasu Magistrat m. Łodzi przeprowadza remont bruku na ul. Piotrkowskiej na odcinku między ulicami Nawrot i Przejazd.

Ponieważ budowa nowego bruku, ze względu na nieznaną dotychczas w Łodzi metodę tejże budowy, budzi wielkie zainteresowanie w mieście — podajemy poniżej kilka danych, dotyczących właściwości i pochodzenia nowego tego systemu brukowania ulic.

Materjał, użyty przy brukowaniu wspomnianego odcinka zwany „celasfaltem" jest wynalazkiem polskim, dokonanym przez dr. chemji I. Iwanowską, b. asystentkę dr. Curie-Skłodowskiej.

Jest to materjał o absolutnej nieprzepuszczalności, którą wynalazczyni tłumaczy zawartością specjalnie ukonstytuowanych związków parafinowych, właściwych ropie polskiej.

Pozatem „celasfalt" odznacza się niełamliwością i opornością na kruszenie, co tłumaczy się skombinowaniem substancji organicznej z pewnemi gatunkami węglanów i sylikatów, znajdujących się w pokładach naszych wapniowców i wapniosylikatów.

Materjał asfaltowy i gudron pochodzi z rządowej polskiej rafinerji „Polmin" w Drohobyczu, pierwiastków zaś domieszkowych dostarczają pokłady mineralne ziemi kieleckiej.

Prócz wyłuszczonych powyżej właściwości, „celasfalt" zaleca się również ceną, znacznie niższą od wszelkich dotychczas używanych materjałów brukowych. Mianowicie koszt 1 metra kwadr. bruku z kostki granitowej wynosi 48 zł., kostki drewnianej 20 zł., „celasfaltu" zaś zł. 18,5. Odpowiedni stosunek zachodzi oczywiście i przy późniejszych naprawach, względnie remoncie.

Ważną rolę gra tu i ta okoliczność, że podczas kiedy sprowadzenie kostki granitowej ze Szwecji do brukowania naszych ulic i jezdni — obciąża poważnie nasz bilans handlowy i płatniczy — stosowanie „celasfaltu" przyczyni się nietylko do rozwoju nowej dziedziny naszej wytwórczości, lecz da również zatrudnienie wielkiej liczbie bezrobotnych.

Brukowanie „celasfaltem" w Łodzi powierzono firmie „Z. Czekański", która w Warszawie wykonała już kilka tysięcy metrów kwadratowych bruku celasfaltowego.

Obowiązki i prawa szeregowych.

NOWE ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW.

W dniu wczorajszym weszło w życie nowe rozporządzenie Rady Ministrów, normujące sprawę przyjmowania wojskowych do urzędów.

W myśl tego rozporządzenia wszystkie urzędy państwowe i samorządowe oraz zakłady i instytucje, subwencjonowane przez Państwo, nadawać będą wakującе stanowiska, wymagające wykształcenia niższego przedewszystkiem kandydatom z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych, zależnie od ich kwalifikacyj, a następnie dopiero, w braku kandydatów z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych — pozostałym kandydatom.

W tym celu w ciągu ostatniego tygodnia każdego ćwierćrocza, poszczególni ministrowie przesyłać będą Ministrowi Spr. Wojskowych wykazy stanowisk, które wakować będą w następnem ćwierćroczu, podając równocześnie termin, w którym muszą być objęte.

Na podstawie tych wykazów, komisja kwalifikacyjna wyznacza imiennie kandydatów na wakujące stanowiska w kolejności wniesionych podań.

Komisja w ciągu 14 dni od daty otrzymania podania rozstrzyga o przyjęciu lub nieprzyjęciu kandydata. (p)

Czyżby wznowienie zatargu?

AKCJA PRACOWNIKÓW INST. UŻYTECZN. PUBLICZNEJ.

Jak wiadomo, dotychczasowe zabiegi Związku Pracowników Inst. Użyteczn. Publicznych w celu zlikwidowania zatargów nie odniosły definitywnego rezultatu.

Wobec powyższego na dzień dzisiejszy zwołana została konferencja zarządu związku wraz z przedstawicielami poszczególnych sekcyj i delegatami zainteresowanych instytucyj.

Na konferencji po zreferowaniu sytuacji zapadnie uchwała co do dalszej akcji w obronie postulatów popartych w swoim czasie strajkiem.

Po tem posiedzeniu odbędzie się natychmiast posiedzenie Rady Okręgowej Związku i dyskusja toczyć się będzie nad tem w jakiej formie prowadzić nadal akcję, a mianowicie czy ewentualny strajk ma być prowadzony przez zarząd związku we wszystkich instytucjach publicznych, czy też poszczególne sekcje związku mają proklamować bezrobocie w niektórych instytucjach.

Równocześnie zapadnie uchwała, czy ewentualna decyzja strajkowa obejmie również instytucje użyteczności publicznej w całym okręgu łódzkim. (b)

O OBSADZENIE STANOWISKA WICEWOJEWODY ŁÓDZKIEGO.

Jak się dowiadujemy, jednym z tematów narad wojewody łódzkiego p. Jaszczołta w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych była sprawa obsadzenia stanowiska wicewojewody łódzkiego na miejsce d-ra Ossolińskiego. Kandydatury osób, wysuniętych na to stanowisko trzymane są narazie w tajemnicy.

PRZECIWKO NADMIERNEMU WYMIAROWI PODATKU DOCHODOWEGO.

W dniu wczorajszym urząd skarbowy w Łodzi otrzymał okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie podatku dochodowego. W okólniku tym Ministerstwa zwraca uwagę, iż nadchodzą do niego skargi na nadmierny wymiar podatku dochodowego zarówno ze strony zainteresowanych płatników jak i ze strony centralnych stowarzyszeń kupieckich, które w memorjałach swych piszą, że miejscowe władze skarbowe nie uwzględniają absolutnie przewidzianych w ustawie o podatku dochodowym, ulg. W szczególności nie brane są w rachubę okoliczności rodzinne, co doprowadza do tego, iż płatnicy nie są w stanie płacić nakładanych na nich podatków. Wobec powyższego Ministerstwo zwraca uwagę w swym okólniku na odpowiednie ustępy ustawy i domaga się, aby miejscowe władze skarbowe były liberalniejsze niż dotychczas zarówno przy wymiarze podatków jak i przy rozpatrywaniu rekursów. (w)

RADA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.

W celu uzgodnienia interesów poszczególnych grup społecznych w jednej z najważniejszych dziedzin życia gospodarczego Polski, wszelkie projekty Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dziedziny ubezpieczeń społecznych rozpatrywane będą przez Radę Ubezpieczeń Społecznych. W Radzie tej zasiadają przedstawiciele wszystkich sfer zainteresowanych i kompromis osiągany w dziedzinie obciążeń socjalnych ma pozwolić rządowi do wydawania takich ustaw, któreby istotnie mogły być wprowadzone w życie bez uszczerbku dla przemysłu i handlu.

Z ŁODZI WYJEŻDŻA NAJWIĘCEJ EMIGRANTÓW.

Kryzys gospodarczy i długotrwałe bezrobocie w przemyśle włókienniczym wpłynęły wydatnie na wzrost emigracji z Łodzi w poszukiwaniu pracy na rynkach zagranicznych i zamorskich. Emigracja z Łodzi przybrała rozmiary b. znaczne i dzisiaj województwo łódzkie stoi na pierwszym miejscu emigracji. Ogółem w okresie od maja do listopada r. b. wyjechało z woj. łódzkiego przeszło 33 tys. osób, podczas gdy z województwa krakowskiego zaledwie 6170 osób, na ogólną liczbę 110.378 osób, które w tym okresie wyemigrowały z Polski. Do państw zamorskich wyemigrowało 27 tys. osób, przyczem i tutaj Łódź zajmuje naczelne miejsce (4574 osoby). Również i w ciągu listopada emigracja z wojew. łódzkiego nie uległa zmniejszeniu. (e)

NOWA OFERTA NA INWESTYCJE MIEJSKIE.

Jak się dowiadujemy do magistratu zwróciła się firma „Beton" jako przedstawicielka firmy niemieckiej „Agwa" z propozycją przeprowadzenia w Łodzi budowy wodociągów, gazowni i szpitala miejskiego.

Firma ta, pozostająca w łączności z wielkiem konsorcjum szwajcarsko-amerykańskiem, proponuje wybudowanie powyższych objektów za sumę 12 miljonów dolarów, licząc 7 proc. w stosunku rocznym i obligacje 90 za 100 według kursu emisyjnego.

Oferta ta jest jedną z dogodniejszych, jakie przedstawiono ostatnio magistratowi który też na najbliższem swem posiedzeniu podda ją dokładnemu rozpatrzeniu.

ZATARG W PRZEMYŚLE BIELSKIM.

Związek zawodowy robotników przemysłu włókienniczego w Bielsku wypowiedział umowę zbiorową i zażądał 40 pr. podwyżki dotychczasowych płac. Przemysłowcy żądanie to odrzucili. Rokowania nie zostały jeszcze ukończone ze względu jednak na zdecydowane stanowisko obydwóch stron zatarg może się zaostrzyć i w konsekwencji doprowadzić nawet do strajku. Jak nas informują, żądanie podwyżki ma na celu zrównanie płac robotniczych w Bielsku do poziomu obowiązujących stawek w Łodzi. (k)

„Tajemnica potęgi dolara"

Głos prawdy z za Oceanu.

Co mówi o tem ks. redaktor W. Kneblewski.

Korzystając z wizyty w naszem mieście ks. red. W. Kneblewskiego, przybyłego niedawno z Ameryki i mającego dziś wygłosić odczyt na temat „Tajemnica potęgi dolara" w sali Filharmonji, rzucamy kilka pytań, na które nasz prelegent życzliwie nam odpowiada.

Jakżeż się udał Kongres Eucharystyczny w Chicago?

Była to jedna z najpotężniejszych manifestacyj katolickich, jakie zna świat i dzieje Kościoła. Liczby niech mówią za siebie. Miljon uczestników. Olbrzymie zebrania obradujących na otwartem powietrzu dochodzących do 600.000 uczestników. Był to zjazd wszystkich narodów świata. 11 kardynałów, 700 biskupów, 10 tysięcy księży, około 20 tysięcy zakonnic, a reszta to wszystkie rasy i języki. Polskę reprezentowało 3 biskupów i około 20 księży.

A co ksiądz red. powie o wystawie w Filadelfji?

Ta wypada niklej, można powiedzieć, że się nie udała z powodu rozmaitych tarć wywołanych przez bigotów protestanckich, którzy chcieli ją zamykać podczas niedziel i świąt. Sekcji polskiej niema wcale. Wogóle propaganda Polski na takich wystawach jest prawie żadna, a szkoda, gdyż inne mniejsze państwa, jak Czesi i Austrja lepiej się afiszują.

Wspomina czcigodny ksiądz o propagandzie, ciekawi jesteśmy, jak ją traktuje nasza legacja w Waszyngtonie?

Oszczędzamy na niej. Niemcy za nas informują Amerykę o nas. Prasa polska w St. Zjedn. musi korzystać ze źródeł nam wrogich. Legacja na to rzadko reaguje. Jest to bolączka nad bolączki. A dałoby się zrobić wiele w tej dziedzinie, gdyż sami Amerykanie proszą o to. Miałem takie zaproszenie od wielkiej stacji nadawczej radiowej w Chicago, gdzie też i przemówiłem po angielsku o stosunkach w naszym kraju.

A co sądzą o nas Amerykanie na podstawie informacyj swoich ludzi, których mieli w Polsce, w rodzaju Kemmerera?

Traktują nas naogół sympatycznie. Ale sądzą, żeśmy do solidnego prowadzenia interesu nie dorośli, tembardziej, że ich rad z reguły nie bierzemy na serjo.

A jak tam z prohibicją?

Piją ludziska smierdziełuchę „księżycówkę" na umór. „Zielone prawo" (niepicie wywołuje ten sam skutek co u nas **„lex Moczydłowska"** w sobotę i niedzielę, pije się filiżankami zamiast kieliszków.

Prohibicja to jedna z plam dzisiejszej Ameryki, gdyż przestała być kwestją moralną cnoty wstrzemięźliwości, a stała się polityczną humbugerją, wyzyskiwaną przez rozmaitych spryciarzy.

A jak z pracą i dobrobytem?

Jest jedno i drugie. Każdy może pracować i zarabiać, próżniakom jest tylko źle. Kult pracy doszedł do zenitu. Każdy wie, że pracuje uczciwie i za to zbiera owoce pod postacią dobrobytu. Pozatem jest dużo i niecnoty, przekupstwa i oszustwa.

A co myśli ksiądz red. o wychodźtwie?

Jest ono naszą chlubą. Robotnik polski w poszanowaniu. Jest pracowitym i przedsiębiorczym. Mimo zamknięcia granic — trzyma się przy polskości. Młode jeno pokolenie coraz bardziej wsiąka w grunt amerykański. Pocieszające to, że tworzy się obecnie inteligencja na wychodźtwie, która podnosi znacznie jego poziom. Istnieje jeszcze walka partyjna między narodowcami-katolikami a radykałami, zasilanymi agitacją z Polski. O powrocie na stałe do kraju dziś rzadko kto myśli, za dużo bowiem stracili nasi reemigranci podczas pierwszej fali powrotnej, która się załamała.

A możeby wychodźtwo miało jakie życzenie?

I owszem, ażeby partje nie w... do Ameryki swoich emisarjuszy ... ry, bo ich już nie dostaną, a nast... ministerstwo przemysłu i handlu ... cło z przesyłek ze starzyzną. Jes... moc dla biednych rodzin, a tym... często tak się dzieje, że opłata za ... darunek odzieżowy jest wyższą ... aktualnej wartości.

Wdzięczni ks. red. W. Knebl... za tę garść wiadomości o Amer... resztę posyłamy wszystkich na ... dzisiejszy, który swoim tematem z... suje wszystkich napewno.

—:o:—

Artyści polscy na XV Międzynarodowej Wystawie Sztuki w W...

Urządzana co dwa lata międzynarodowa Wystawa sztuki w Wenecji zgromadziła szereg dzieł artystów polskich nadesłanych przez T-wo krakowskie „Sztuka", które otrzymało zaproszenie wzięcia udziału w Wystawie.

Dzieła artystów polskich, eksponowane w pawilonie ogólnym, wzbudziły powszechne zainteresowanie prasy włoskiej.

Oto szereg głosów tej prasy:

N. Lancellotti pisze, że sala polska jest jedną z najlepszych wśród sal cudzoziemskich.

Weneckie „Gazettino" podaje długi artykuł, poświęcony wystawcom polskim. Wymienia wszystkich, podając rozbiór ich dzieł w formie bardzo gorącej i życzliwej.

W Genueńskiej „La Chiesa" p. Marja Luxoro poświęca obszerne sprawozdanie sali polskiej, zatrzymując się w ... pełnych pochwał przed wszystkim... obrazami naszych artystów.

Medjolańska „Rivista d'Italia" ... dziesięcio stronicowym przeglądz... p. G. Edwardo Mottini rozpatruje ... stawę wenecką, przyczem dział... skiemu poświęca kilkanaście wie... nych sympatji dla naszego malars... re nazywa wesołem, pociągające... przyjemnem i zmysłowem.

Wszystkie te pisma nadto po... dużo miejsca sali Henryka Glic... którego zaliczają do Niemców. ... nazywają go Polakiem o kulturze... kiej, podkreślając zresztą zawsze ... istotę, raz nawiązującą do szkoły ... mieckich snycerzy, to znowu o... się o klasycyzm.

Referat o Polsce

na zebraniu Ligi Praw Człowieka we Francji.

W Vincennes pod Paryżem odbyło się zebranie sekcji „Ligi Praw Człowieka", na którem poseł socjalistyczny p. Capgras deputowany okręgu Tarn - et - Garonne, członek grupy parlamentarnej francusko-polskiej, wygłosił odczyt o Polsce.

Referat p. Capgrasa objął całokształt zagadnień polskich: warunki geograficzne historję, konstytucję, sprawy mniejszości, emigrację, położenie gospodarcze kraju, politykę wewnętrzną i zagraniczną.

P. Capgras przytoczył znane powiedzenie Paul Boncoura, że stróżując na wschodnich granicach swych, Polska jest zawsze obrońcą kultury zachodniej.

Co do korytarza — „fameux couloir"— oświadczył p. Capgras, że Polska ma prawo żądania wolnego dostępu do morza. Niemcy nie powinny się skarżyć na stan obecny, chociaż nie jest on idealny, gdyż mają przecież wolny tranzyt do Prus Wschodnich.

Mówiąc o mniejszościach, oświadczył p. Capgras między innemi, że zarządzenia co do numerus clausus zostały w ostatnich latach znacznie złagodzone. Dłuższy czas zatrzymał się prelegent przy sprawie więźniów politycznych. Powołuj... opinję bezwzględnie wiarogodny... matorów, podkreślił, że wiadom... siewane na ten temat są naogół ... dziwe, a co najmniej przesad... związku z tem wspomniał p. Cap... tworzeniu komitetu arbitrażowe... nego z przedstawicieli grup parl... nych polsko-francuskich obu str... to komitet wyjaśniałby i wydaw... czy dane informacje o istniejący... maganiach są istotnie uzasadnion...

Nakoniec referent omówił sze... gadnienie emigracji polskiej we ... podkreślając, że na przyjazne ucz... laków dla Francji zawsze będzie ... liczyć.

Referat p. Capgrasa poprzedz... wodniczący zebrania, prezes Li... Człowieka we Francji, poseł soc... ny p. Cammard, który w słowach ... serdeczności wspomniał o przyję... go doznał przed dwoma laty w ... podczas wycieczki parlamenta... francuskich oraz podkreślił przyj... ra łączy oba narody.

Nawiązując do zbliżających ... Francji wyborów do senatu p. C... wskazał na liberalność konstytu... skiej i jej postępowość, zwłaszc... względem ordynacji wyborczej d... twierdząc, że Francja wzorowa... mogła na urządzeniach polskich, ... ordynacji wyborczej, jak i usta... stwa socjalnego.

—x—

Sądny dzień dla lichwiarzy węglowych.

KU PRZESTRODZE NIESUMIENNYCH SPRZEDAWCÓW.

Sąd dla spraw o lichwę na specjalnem posiedzeniu rozpatrywał sprawy z oskarżenia Komisarjatu Rządu przeciwko sprzedawcom węgla, którzy w chwili krytycznej, gdy nie było opału, pobierali nadmierne ceny.

Michał Karłat (Sosnowa 15) skazany został na 2 tygodnie aresztu i 200 zł. grzywny, na koszta sądowe i ogłoszenie wyroku w pismach.

Hersz Gala (Zawadzka 6) na 2 tygodnie więzienia i 100 zł. grzywny.

Sprawy przeciwko Berkowi Sztajn (Zachodnia 13), Taubie Szleser (Al. 1 Maja 16) Szyji Erdbergowi, Antoniemu Kazimierczakowi (Sienkiewicza 69) i Michałowi Skrobkowi (Młynarska 34) odroczono z powodu niestawiennictwa świadków.

Wyżej wymienieni chowali węgiel, po czem sprzedawali go po 10 zł. za korzec. Komisarjat Rządu pociągnął do odpowiedzialności 80 sprzedawców węgla i obecnie sąd przystąpił do rozpatrzenia tych spraw, ferując surowe wyroki.

* * *

Obecnie Komisarjat Rządu wydał ponownie polecenie komisarjatom policji oraz oddziałom lotnym, by sprawdzano, czy węgiel sprzedawany jest po cenach godziwych.

Niezależnie od tego Komisarjat Rządu jako ceny orjentacyjne uważa: na placu ogólnym kolejowym przy sprzedaży wagonowej do zł. 4,30 za korzec, przy sprzedaży na wozy zł. 4,50, przy sprzedaży ze składów, sprowadzających węgiel wagonowo, a sprzedających na korce zł. 4,75 do zł. 4,95 za korzec, zaś w budkach z drobną sprzedażą po 1,45 za 25 kg.

Nie stosującym się do tych cen spisywane będą protokóły policyjne i winni karani będą z całą surowością. (b)

ZEBRANIE.

Zarząd Koła Matematyczno-F... go za naszem pośrednictwem za... że dnia 24 b. m., o godz. 7.30 w... odbędzie się zebranie w lokalu P... (ul. Andrzeja 7).

KLISZE
DO REKLAM GAZETOWYCH
CENNIKÓW PROSPEKTÓW
Zdjęcia fotograficzne dla celów reprodukcji
RYSUNKI, projekty reklamowe i wydawnicze wykonywa
R. BORKENHAG...
ŁÓDŹ, Piotrkowska 100...

EXPRESS HANDLOWY

„Kurjer Łódzki". Sroda 24 listopada 1926 r. „Kurjer Łódzki".

[G]OSPODARCZA ODBUDOWA EUROPY.

[Pr]ojekt L. Loucheur'a, b. francuskiego ministra skarbu.

[e]x) Dla rozważenia problematu go[spod]arczej odbudowy Europy powojennej [wyd]aje mi się słusznem i niezbędnem po[staw]ienie go na właściwej, objektywnej [pła]szczyźnie. Sądzę więc, że niezbędnem [by]by przedewszystkiem wspólne i ogól[ne] badanie sytuacji: konfrontacja wysu[wany]ch przez każdy kraj przyczyn kry[zysu] i środków zapobiegawczych. Ale z [tego] praktycznym wnioskiem należałoby [przy]stąpić do takiego ogólnego planu? [Wyd]aje mi się, iż dużym krokiem naprzód [w ty]m kierunku byłoby rozważenie kry[tycz]ne i przyjęcie organizacyjnego planu [gosp]odarki europejskiej, znanego w współ[czes]nej ekonomji pod nazwą „systemu [hory]zontalnego".

[P]rzykład: produkcja węgla w Europie [jest z]upełnie nieuregulowana. Przed woj[ną An]glja wywoziła olbrzymie ilości wę[gla], Niemcy mniej, Francja prawie [nic]. Po wojnie produkcja kopalń ule[gła d]ezorganizacji. Czy nie byłoby mo[żna] uregulować produkcję węgla na [podst]awie porozumienia międzynarodo[wego], naprzód dla Europy, potem zaś dla [całeg]o świata. W ten sam sposób mo[żna b]y ustalić modus porozumienia dla [posz]czególnych gałęzi wielkiego prze[mysłu] europejskiego i utrwalić harmonję [produ]kcji i konsumcji. Tego rodzaju po[rozu]mienie ułatwiłoby w znacznym sto[pniu] rozwikłanie kwestji ceł ochronnych, [któreb]yby one być problematem jątrzą[cym w] stosunkach międzypaństwowych. [Gdyb]y program podobny dał się urzeczy[wistn]ić, mogłyby w kilku np. krajach euro[pejsk]ich powstać na podstawie t. zw. sy[stemu] horyzontalnego olbrzymie fabryki, [np. n]a to automobilów, w liczbie kilku, [które] potrafiłyby produkować auto po ce[nie z]bliżonej jeśli nie równie niskiej co [Stany] Zjednoczone, rozporządzając jako [rynki]em całym kontynentem europejskim [w my]śl uprzedniego ogólnego porozumie[nia mi]ędzy państwami europejskiemi. Re[zultat]em podobnego porozumienia musia[łoby] być złagodzenie i skurczenie się prze[ciwie]ństw oraz konfliktów ekonomi[czny]ch, zapobieżenie nagłym a katastro[falny]m zniżkom cen, umożliwienie tańszej [i int]ensywniejszej produkcji. Oczywiście [nie n]ależy tutaj przeoczać pewnych stron [ujem]nych, jakie mogłyby ujawnić po[tężn]e wielkie koncentracje przemysłowe [z pu]nktu widzenia społecznego jak rów[nież] interesów konsumenta. Tutaj też [wyd]aje mi się konieczną rzeczą zorgani[zowa]nie instytucji kontrolującej działal[ność] trustów przemysłowych z ramienia [zaint]eresowanych rządów i społeczeństw. [Rolę] takiej instytucji mogłaby wziąć na [siebi]e ewentualnie Liga Narodów, lub też [któr]aś z jej organów specjalnych.

[Z] punktu widzenia użyteczności takich [trusto]w należy żałować, iż projektowana [przez] mnie międzynarodowa konferencja [gosp]odarcza nie odbyła się przed powsta[niem] trustu stalowego. Moim albowiem [zdani]em można trustowi stalowemu fran[cusko-n]iemiecko-belgijskiemu postawić dwa [zarzu]ty: 1) po pierwsze ten, iż trust jest [za m]ało pojemny. W ramach trustu po[winn]y się były znaleźć wszystkie nawet [mniej] produkujące kraje z przemysłem sta[lowy]m. Stąd mogą wynikać tarcia i kon[flikty] o wysokość kwoty produkcji stalo[wej m]ogącej być przyznaną tym, którzy [się z]głoszą obecnie, post factum, do trustu. [Po] drugie zaś zarzut nacisku na formo[wani]e się cen, gdyż chociaż ceny nie zo[stały] przez trust wyznaczone, faktem je[dnak] jest wykluczenie konkurencji wza[jemn]ej między producentami na rynku we[wnęt]rznym wobec ustalenia kwot pro[dukcji] rocznej. Co wobec tego pozostaje konsumentowi? Jeśli kierownicy trustu zechcą, będą mogli dowolnie regulować ceny.

Pomimo tych zastrzeżeń uważam jednak, iż powstanie trustu stalowego w tej nawet formie jest faktem dodatnim albowiem sprzyja przyjęciu się idei w gospodarce horyzontalnej na szerokim terenie międzynarodowym, co, zdaniem mojem, doprowadzić może do sanacji i stabilizacji gospodarki europejskiej.

L. Loucheur,
b. minister skarbu Francji,
poseł i reprezentant francuski
w Lidze Narodów.

—:o:—

Konjunktury rynku zbożowego 1926/7 roku.

ex) W Polsce podobnie jak i we wszystkich innych krajach, ustalił się obecnie zwyczaj kilkakrotnego szacowania zbiorów. Tłumaczy się to tem, że mniej więcej dokładna statystyka produkcji rolnej za każdy rok może być podana zazwyczaj dopiero po upływie roku gospodarczego (t.j. w grudniu, styczniu), podczas gdy planowa gospodarka zbożowa wymaga już na początku roku gospodarczego pewnych danych orjentacyjnych, chociażby nawet i przybliżonych, znacznie odbiegających od obliczeń ostatecznych.

Wyniki takich prowizorycznych szacowań podaje p. Edward Sturm de Strem w ostatnich zeszytach „Przeglądu Gospodarczego", jak również w numerze wrześniowym „Rolnika Ekonomisty". Według tych obliczeń roczny urodzaj przedstawia się jak następuje:

Pszenica — 13,673,000 q. (q=100 kgl.), żyto — 52,346,000 q; jęczmień 16,057,000 q.; owies — 33,003,000 q., w porównaniu z rokiem 1924/25 przewidywane zbiory w roku 1925/26 stanowią następujący proc.: pszenica 86,7, żyto 80,0, jęczmień 95.7, owies 99,7.

Obecny ogólny zbiór wszystkich zbóż, a zwłaszcza żyta jest niższy od zbiorów roku ub. rekordowego pod względem urodzaju (niższy jest również zbiór ziemniaków, który wynosi około 250 miljonów q, t. j. nie więcej niż 85 proc. zbioru zeszłorocznego). Nieco lepiej przedstawia się natomiast sprawa w porównaniu z przeciętnym zbiorem na ostatnie trzylecie: (pszenica — 107,5, żyto 97,2, jęczmień — 106 h., owies 107 h) prócz żyta, którego niedobór jest stosunkowo niewielki, urodzaj wszystkich zbóż przewyższa przeciętne urodzaje z tych lat. (Niedobór żyta powoduje wzrost cen żyta w stosunku do cen pszenicy, który zaznaczył się już wyraźnie w ub. miesiącu, i sprawia, iż rozpiętość cen pszenicy i żyta — przy wzroście cen obu zbóż maleje).

Przechodząc do oceny urodzaju 1926 r. z punktu widzenia potrzeb wewnętrznych (aprowizacji kraju), p. Sturm de Strem przyjmuje następujące normy na r. 1926/7 (oczywiście przybliżone, wzorowane na danych statystycznych z lat poprzednich): dla pszenicy — 40 kg. na głowę, co da ogółem spożycie około 11,900,000 q; dla żyta 155 kg. na głowę, ogółem — 46,100,000 q; jęczmienia 43 kg. na głowę ogółem 12,793,000 q; owsa — 91 kg. na głowę — ogółem 27,072,000 q.

Chcąc obliczyć nadwyżkę eksportową stosuje następującą metodę: od ogólnej produkcji danego roku dodaje remanent z roku poprzedniego, odejmuje natomiast ilość, potrzebną na wysiew na następny rok rolniczy i na spożycie wewnętrzne. Nadwyżka eksportowa dla pszenicy stanowiłaby 78,000,000 q, żyta 1,100,100 q, jęczmienia 1,195,000 q i owsa 2,227,000.

Powyższe dane jednak nie wystarczają jeszcze do określenia polityki eksportowej w stosunku do zboża. Zależy ona również od konjunktur wszechświatowego rynku zbożowego, które niewątpliwie powinny być uwzględnione. Ograniczymy się tu do dwóch ważniejszych zbóż: pszenicy i żyta. Przedewszystkiem co do pszenicy. Urodzaj pszenicy w Europie zapowiada się niezły, naogół na wysokości urodzaju roku ub. lub trochę niżej. Również nadwyżki wywozowe w krajach zaoceanicznych nie będą się zapewne wiele różniły od nadwyżek w roku zeszłym, (zapowiada się jedynie zmiana w tym kierunku, że Kanada traci swoją przewagę na rynku zbożowym, zdobytą dzięki obfitemu urodzajowi w r. 1925, podczas gdy sytuacja Stanów Zjednoczonych polepsza się, skutkiem czego ustala się równowaga na rynku wszechświatowym). Należy więc przypuszczać, że zarówno zapotrzebowania krajów przywożących, jak i możliwości eksportowe krajów wywożących będą mniej więcej takie, jak w roku ub. gospodarczym.

Co się tyczy żyta, to zbiory jego w Europie zapowiadają się znacznie gorzej, niż w roku zeszłym we wszystkich bez wyjątku krajach; w Kanadzie prawie na wysokości zeszłego roku, w Stanach Zjednoczonych gorzej (mniej prawie o 2 miljony q.)

Urodzaj w Rosji, podobnie jak i dla pszenicy, nie jest wiadomy. Wszystko to zapowiada już obecnie konjunkturę na żyto mocną, to też ceny na żyto mają na rynkach wszechświatowych (Chicago — New-York) zdecydowany kierunek: zachodzi tam — podobnie jak i w Polsce — podnoszenie się względnej wartości żyta w stosunku do pszenicy. Ponieważ mierny urodzaj żyta jest już dość wyjaśniony, można przypuszczać z dużem prawdopodobieństwem, że konjunktura na żyto w tym roku będzie trwała.

Na podstawie powyższych danych p. Sturm de Strem dochodzi do wniosku, że w dziedzinie naszego eksportu zbożowego jest najwłaściwsza polityka ostrożnościowa: ponieważ niema jeszcze pewności co do wysokości naszego urodzaju i ponieważ na żyto zapowiadają się warunki sprzyjające, wskazane jest ostrożne regulowanie eksportu, aby nie wywozić odrazu całej możliwej nadwyżki. Takąż ostrożność należy zachować w dziedzinie eksportu pszenicy, a to dlatego, że nawet przy stosunkowo dobrym urodzaju ilość eksportowa tego artykułu jest u nas bardzo niewielka.

Ostatnie wiadomości gospodarcze.

ex) Miesiąc ubiegły, wykazujący zmniejszoną przewagę wywozu nad przywozem, spowodował Ministerstwo Przemysłu i Handlu do zwołania konferencji międzyministerjalnej, w której wzięli udział delegaci Mnisterstwa skarbu, rolnictwa i komunikacji, kierownikiem zaś narad był wiceminister handlu i przemysłu Dolażał. Na konferencji ustalono, iż według wszelkiego prawdopodobieństwa jeszcze przez szereg miesięcy bilans handlowy państwa przedstawiać się będzie pomyślnie, jednakże postanowiono już teraz przeprowadzić systematyczne prace, któreby zapewniały dodatniości bilansu maximum trwałości.

* * *

Dekret zabezpieczający spółki akcyjne przed fałszowaniem bilansu, opracowany jest przez Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem przemysłu i handlu. Dekret idzie w kierunku wprowadzenia instytucji rewizorów przysięgłych, przyczem wzmocnienie kontroli w tej dziedzinie wpłynie na wzmożenia zaufania kapitału zagranicznego do stosunków panujących w Polsce. Ostatnio większe afery, jak afery Bosela, w którą wmieszana była austrjacka P. K. O., wskazuję, iż kontrola fachowych kontrolerów księgowych jest poprostu nieodzowna.

* * *

Na terenie Sosnowca w okresie od 14 do 20 listopada było ogółem 13,250 bezrobotnych, w czem 1100 pracowników umysłowych. Przy robotach publicznych w gminach miejskich i wiejskich pracowało 1600 osób. Dzięki angażowaniu nowych robotników ogólna ilość bezrobotnych w ciągu tygodnia zmniejszyła się o 450 osób.

* * *

Prywatne towarzystwo „Polska Żegluga Morska" ma zamiar stworzenia linji śródziemnomorskiej, co byłoby częściową realizacją projektu polskiej floty handlowej. Ze względu na rozwijające się pomyślnie stosunki handlowe z Bliskim Wschodem można przy przedłużeniu tej linji do Grecji i dalej do portów w Azji zapewnić eksport na wschód szeregu najróżniejszych towarów jak spirytus, narzędzia rolnicze, manufaktura, węgiel, z pominięciem kosztownego frachtu lądowego.

* * *

Wobec ultimatum piekarzy lwowskich, którzy grozili strajkiem na wypadek nieuwzględnienia podwyżki o 3 grosze na 1 kg. chleba, odbyła się konferencja w województwie, w wyniku której zgodzono się na podwyższenie ceny pieczywa o 1 grosz. Decyzję tę piekarze przyjęli. Nowa cena chleba, a mianowicie 64 grosze za 1 kg., wchodzi w życie z dn. 21 b. m. to znaczy od poniedziałku. Jako pierwszy powód podwyżki ceny chleba, jest wysoka cena zboża na rynkach światowych. Pozatem brak wagonów uniemożliwia dostateczny dowóz zboża zarówno do Lwowa, jak i do wielkich środowisk miejskich

* * *

Pomiędzy 11 a 13 grudnia r. b. odbędzie się w Toruniu Pierwsza Pomorska Wystawa drobiu, gołębi i królików, która będzie nietylko przeglądem hodowli pomorskiej, ale nastręczy również doskonałe okazje do nabycia materjału hodowlanego z gniazd zarodowych. Pierwszy tego rodzaju pokaz na Pomorzu ułatwi prawdopodobnie hodowcom zorganizowanie się, a pobudzając ich do rywalizacji, niewątpliwie przyczyni się do ożywienia ruchu hodowlanego Pomorza.

* * *

W ostatnich czasach wyłoniły się tak poważne różnice zdań po obu stronach przy rokowaniach handlowych polsko-niemieckich, zwłaszcza przy omawianiu uprawnień osób fizycznych i prawnych (wjazd, pobyt, filje przedsiębiorstw niemieckich w Polsce), że musiała nastąpić ponowna przerwa. Przewodniczący dele-

gacji n..skiej udał się do Warszawy po nowe instrukcje. Rozpoczęcie rokowań ma nastąpić w przyszłym tygodniu.

* * *

Otwarto w Tel-Awiw targi dla Bliskiego Wschodu. Bardzo silnie reprezentowane są firmy niemieckie. Polsko-palestyńska Izba Handlowa otworzyła biuro informacyjne, które Niemcy uważają za wymierzone bezpośrednio przeciwko sobie, powołując się na broszurę Młynarskiego, sprzedawaną przez biuro, która za najważniejszą przyczynę spadku złotego uważa niemiecki bojkot kredytowy przeciwko Polsce.

* * *

Ministerstwo Skarbu kontynuuje przez siebie prowadzone prace w kierunku oparte go na doświadczeniu ulepszenia przepisów, o nadzorze nad bankami i dostosowania przepisów dewizowych do aktualnych wymogów państwowej polityki gospodarczej. Prowadzone są studja w łączności z opracowywanym nowym statutem Ministerstwa Skarbu nad stworzeniem organu nadzorczego nad bankami, wyposażonych w obszerniejszy zakres działania i liczniejszych pod względem osobowym.

Ceny na rynkach łódzkich.

W dniu wczorajszym ceny produktów na rynkach łódzkich przedstawiały się następująco:

Nabiał: masło osełkowe 5.00 — 5.50 do 6.00, masło śmietankowe 6.40 do 7 złotych; jajka 3.50 — 3.70; za pierwszy gatunk jaj tak zwanych wybieranych płacono po 4 złote za mendel; jajka skrzynkowe sprzedawano od 3.00 do 3 i pół złotego za mendel; za litr śmietany słodkiej żądano 1.90 — 2.00, zaś za litr śmietany kwaśnej (zbieranej) do 2 złotych 50 groszy. litr mleka słodkiego od 40 do 50 groszy.

Drób: kura 4.50 — 5.00 — 6.00 do 7 złotych; kaczka 4.00 — 4.50 — 5.00 do 6 złotych; gęś 8.00 — 9.00 do 11 złotych; indyk od 12 do 15 złotych; kurczaki 3.50 — 4.00 do 5 złotych.

Ziemiopłody: kilogram ziemniaków od 12 do 14 groszy; za 100 kilogramów ziemniaków (korzec) płacono od 11 do 14 złotych; kilogram marchwi 15 do 20 groszy; kilogram buraków od 15 do 25 groszy; ćwiartka marchwi 2 złote, ćwiartka buraków ćwikłowych od 2 do 3 złotych; kalafiory od 80 groszy do 1.50; kilogram cebuli cukrowej od 80 groszy do 1 złotego; główka kapusty włoskiej od 15 do 40 groszy; główka kapusty zwykłej od 20 do 50 groszy; kapusta do kiszenia od 7 do 13 złotych za kopę.

Owoce: (za jeden kilogram) gruszki 60 — 80 — 1.00 do 1.50; jabłka 60 — 80 do 1.40. Owoce na pudy: gruszki 6.00 — 8.00 do 12 złotych; jabłka na kompot 5.00 — 6.00 do 8 złotych; jabłka do jedzenia od 8 do 14 złotych.

Ruch na rynkach mały.

RYBY.

ex) Ceny ryb kształtowały się w tygodniu bieżącym następująco. W hurcie za 1 kg.: karpie 3.20, sandacze na lodzie— 2.50 — 3.00 i 3.50, karpie żywe 3.60 — 3.80; za 1 kg. w detalu: karasie śnięte 3.00 — 4.00 zł., łosoś 16.20 — 20.00, sandacz 3.00 — 3.50 i 4.00 zł.; leszcz 3.50 — 4.00 zł.; szczupaki żywe 4.00, szczupaki śnięte 3.00 — 3.50 — 3.75 — 4.00, sum krajany 1.50 — 2.00 — 2.50 zł., drobnica 60 — 80 — 1.00 — 1.20, sielawy 3.00 — 4.00 i 5.00 złotych.

we.

NOTOWANIA ZŁOTEGO POLSKIEGO.

w dniu 23 listopada 1926 r.

Za 100 złotych: Zurych 57.50, Berlin 46.285—46.765, wypłaty na Warszawę — 46.42—46.66, Wiedeń czeki 78.25—78.75, banknoty 78.40—79.40, Praga 374.50, Londyn za 1 funt szt. 43 i pół.

DOLAR W ŁODZI.

Na wczorajszym rynku prywatnym w Łodzi w godzinach wieczorowych dolar kształtował się po kursie 9.01 i pół w żądaniu i 9.01 w płaceniu. Tendencja spokojna. Obroty małe.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 23 listopada (Pat.)

Notowania oficjalne.

Gotówka.

Dolary 8.99 — 9.01 — 8.97

Czeki.

Belgja 125.55
Holandja 360.65
Londyn 43.68
N. York 9.—
Paryż 32.10
Praga 26.72
Szwajcarja 173.90
Wiedeń 127.18
Włochy 37.85

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

Pożyczka dolarowa 75.50, 77.—
Pożyczka kolejowa 87.—, 87.50
Pożyczka konwers. 5 proc. 46.—, 8 proc. 93.50, 95.—
4 i pół proc. listy zastawne ziemskie przedw. 37.75, 37.70, zł. 36.85, 36.65
5 proc. obl. Tow. Kred. m. Warszawy przedw. 30.—, zł. 42.25, 41.75

AKCJE.

Notowano w złotych.

Bank Handlowy 3.—, 3.10
Bank Spółdzielczy 75.—
Bank Zarobkowy 5.50
Bank Polski 82.—, 81.25
Bank Zachodni 1.30
Bank Przem. Lwów 0.10
Cerata 1.—
Siła i Światło 22.—
Cukier 2.90, 2.85, 2.90
Węgiel 69.—
Cegielski 13.50
Modrzejów 3.60, 3.65
Parowozy 0.26
Starachowice 2.06, 2.04, 2.06
Syndykat Roln. 1.30, 1.60
Borkowski 1.20, 1.25
Spirytus 2.05
Brown Boveri 1.50
Częstocice 1.15, 1.13, 1.15
Wysoka 3.—
Nobel 2.60, 2.55
Lilpop 15.—
Ostrowieckie 7.25, 7.35
Rudzki 1.10
Ursus 1.40
Żyrardów 11.30
Haberbusch 64.—
Lombard 2.90

GIEŁDA LONDYŃSKA.

Londyn, 23 listopada (PAT).

Notowania końcowe.

New-Jork	4,84 7/8	Holandja	12,13
Francja	137,25	Belgja	34,86 1/2
Włochy	114,62	Niemcy	20,43 1/8
Szwajcarja	25,14 3/4	Hiszpanja	32,02
Portugalja	2,53	Danja	18,21
Szwecja	18,17 1/4	Norwegja	18,90
Praga	163,62	Helsingfors	192,50

GIEŁDA PARYSKA.

Paryż, 23 listopada (PAT).

Notowania końcowe.

Londyn	138,00	N. Jork	28,53
Belgja	397,00	Hiszpanja	430,00
Włochy	120,00	Szwajcarja	550,00
Holandja	1138,50	Szwecja	755,50
Niemcy	668,00	Rumunja	15,90

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, oraz w dalszym ciągu w piątek, sobotę i niedzielę wieczorem dowcipna, efektowna komedja de Flers'a i Caillavet'a „Król" z Milą Kamińską i Marjuszem Maszyńskim.

Jutro, czwartek, na drugim przedstawieniu dla inteligencji (najdroższe miejsce 3 zł.) dana będzie po raz ostatni sensacyjna „Sprawa Makropulos" (Kobieta 340-letnia) z Izą Kozłowską.

W sobotę o godzinie 3 m. 30 po cenach znacznie obniżonych „Balladyna" Słowackiego.

TEATR POPULARNY.

(Ogrodowa Nr. 18).

Teatr Popularny, najtańszy w naszem mieście przybytek rozrywki teatralnej, wystawia od szeregu dni świetną krotochwilę z muzyką i tańcami „Córka mojego męża" (Clo-Clo). Rzecz o nieprzeciętnej intrydze farsowej, pełna dowcipu i zdrowego humoru, sprowadza co wieczór tłumy publiczności, świetnie się bawiącej i żywo manifestującej swe uznanie dla gry i wystawy. W rolach głównych pp.: Bronowska, Zielińska, Bielecki, Urbański i Dębicz.

Ceny miejsc w Popularnym Teatrze od 50 gr. do 2.50 gr., uprzystępniają korzystanie z rozrywki teatralnej jaknajszerszym masom.

W piątek po południu przedstawienie dla młodzieży szkół średnich. Dana będzie w reżyserji Gwidona Trzywdar-Rakowskiego „Warszawianka" Wyspiańskiego i III część „Dziadów"

WIKTOR CHENKIN W FILHARMONJI.

Niezrównany artysta, który podczas pobytu „Niebieskiego Ptaka" w Polsce, górując nad całym zespołem pierwszorzędnych aktorów, od pierwszego swego występu oczarował publiczność i stał się jej ulubieńcem — wystąpi w Łodzi jutro oraz w sobotę, dnia 27-go b. m. w sali Filharmonji na własnym wieczorze. Program koncertów Chenkina, począwszy od pieśni Błazna, poprzez piosenki Berangera aż do zachwycających melodji kaukaskich, obejmuje skalę utworów, która każdemu innemu artyście nastręcza trudności nie do pokonania. Występy Chenkina stały się zdarzeniem dnia w życiu artystycznym. W koncercie bierze udział artystka opery warszawskiej Zofja Dobrowolska-Pawłowska, akompanjować będzie prof. Ludwik Urstein. Początek o godz. 8.30 wieczorem.

BALET WIEDEŃSKI W ŁODZI.

Po balecie rosyjskim Margarity Froman przyjeżdża do Łodzi znakomity balet wiedeński Gertrudy Bodenwieser, który zasłynął w całej Europie jako nadający najnowsze kierunki w tańcu. Zespół baletu Bodenwieser składa się z ośmiu świetnych tancerek, a tworzone przez nią grupy taneczne są prawdziwemi poematami tanecznemi. Szczegóły programu jutro podamy. Wieczory powyższe odbędą się w sali Filharmonji w poniedziałek, dnia 29-go oraz we wtorek, dnia 30 b. m. o godz. 8.30 wieczorem i wzbudzą niewątpliwie wielkie zainteresowanie.

3-CI PORANEK MUZYCZNY O... STRY FILHARMONICZNEJ

Z powodu odsłonięcia pomnika Fryd... pina, dyrekcja urządza poranek muzyczny... chodzącą niedzielę, dnia 28 b. m. o godz... południe w hołdzie dla wielkiego kom... Orkiestra Filharmoniczna pod dyrekcją... kapelmistrza Bronisława Szulca wykona... telną 3-cią symfonję Beethovena „Eroika"... jest poświęcona wielkiemu człowiekowi... lista wystąpi ceniony i niezmiernie utal... pianista Zbigniew Drzewiecki, który z tow... niem orkiestry wyk. koncert fortepianowy... Chopina. Słowo wstępne wypowie inż. Goldberg.

Komunikaty.

Nieliczni wiedzą o tem, że 90%...

kich bólów głow... lega na reumat... infiltracji skóry i mięśni karku... jętnie sporząd... okład „Gamma-presse" zawiera... wiający szlam n... ny piszczański łatwy do zwi... Po ukończonej... domowej odczuwa się ulgę a na... uzdrowienie. W każdej aptece... główny: Biuro Piszczany dla Polski... szyn, skrz. poczt. 56.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Generałowie pod sądem.

Sprawy gen. Zagórskiego, Żymierskiego i Jaźwińskie... w toku.

WARSZAWA, 24 (tel. wł. „Kurj. Łódz."). Sprawę gen. Zagórskie... zostającego w więzieniu śledczem w Wilnie, w ostatnich czasach połącz... sprawą gen. M. Żymierskiego, pozostającego w więzieniu śledczem w... szawie.

Gen. Zagórski jest pociągnięty do odpowiedzialności w związku... **formalnościami budżetowemi,** popełnionemi przez niego na stanowisku... lotnictwa wojskowego.

Wojskowe władze śledcze uznały, że odpowiedzialność za te uch... budżetowe winien ponosić również gen. Żymierski, który, jako zastępca... administracji armji, zarządzenia gen. Zagórskiego w całości akceptował.

Gen. Żymierski, oprócz sprawy, łącznej z gen. Zagórskim, będzi... jeszcze inną sprawę, co do której rozpoczęto śledztwo dodatkowe.

Obecnie obrońca gen. Zagórskiego wystąpił do sądu o odłączenie... jego klijenta od sprawy z gen. Żymierskim.

Śledztwo w sprawie gen. Zagórskiego ma być ostatecznie uk... w ciągu najbliższych dwu tygodni, poczem akta śledzwa przesłane będą d... du prokuratorskiego.

Śledztwo w sprawie nadużyć w wojskowym instytucie geograficzny... wadzone jest nadal przez mjr. korp. sąd. p. Zielińskiego,

Wobec obfitego materjału, jakim rozporządzają władze wojskowe, ... two potrwa jeszcze przez czas dłuższy.

O los naszych emigrantów.

ROKOWANIA Z RZĄDEM NIEMIECKIM

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego".

Warszawa, 23 listopada.

W pismach polskich, wychodzących w Niemczech, ukazują się mętne wiadomości pochodzące jakoby z Warszawy, o rzekomych rokowaniach w związku z groźbami wydalenia robotników polskich dawniej osiadłych, całokształt zagadnień emigracyjnych w stosunku do Niemiec, a między innemi i kwestja kontyngentu robotników sezonowych polskich na przyszły rok.

Jak się dowiadujemy z kół miarodajnych, toczą się obecnie rokowania emigracyjne między rządem polskim a niemieckim, w których strona niemiecka, wbrew już uzgodnionym prawie poglądom delegacji polskiej i niemieckiej, co do ilości robotników dawniej osiadłych podlegających wysiedleniu i okresu czasu, w którym miałoby to nastąpić oraz kontyngentu polskich robotników sezonowych na rok przyszły wysunęła nowe postulaty, których zaspokojenie ze strony polskiej jest absolutnie niemożliwe.

Jednocześnie dochodzą informacje o masowych wydalaniach z pracy robotników polskich, osiadłych dawniej w Niemczech, a wśród nich jest wielu takich, którzy przebywali w Niemczech kilkanaście lat.

Pewne dane wskazują, że wydalanie przeprowadza się pod naciskiem władz niemieckich. Wskutek tego wytwarza się sytuacja ciężka, ponieważ masow... nianie z pracy czyni rokowania ... cyjne iluzorycznemi.

———:o:———

KURNATOWSKI ZBIEGŁ PR... NIEMCY.

Gdańsk, 22 listo...

„Danziger Volksstimme" donosi... był do Gdańska zbiegły naczelnik... śledczej Kurnatowski, który zamie... towarzystwie pewnej damy. tow... podróży, w jednym z hoteli gdańsk... meldowania.

Ponieważ Kurnatowski posiad... włoskiego biura paszportowego w... wie, przeto bez trudności uzyska... tranzytowa do Niemiec.

Kurnatowski opuścił Gdańsk ... dem, udając się do Niemiec via ... przez co pominął korytarz polski...

JEŻELI KASZLESZ, SIĘ CZUJESZ PRZEZIĘBIONY, MASZ BÓLE GARDŁA UŻYWAJ PASTYLKI „NEO"

FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA B. KROGULECKI WARSZAWA

...dolny Ekspedjent

dla Farbiarni i Wykończalni

może się zgłosić.

Zakłady Włókiennicze ...rol **T. Buhle, S. A.,** Hipoteczne 10.

Wcale nie na Piotrkowskiej 9 ...ieści się skład **MEBLI** na Górnym Rynku **ul RZGOWSKA 2** jest obecnie

...TAŃSZE ŹRÓDŁO MEBLI

...sielski, tel. 43 08. - 2 Rzgowska 2

...la gwarancja, Ceny minimalne. Długoterminowe kredyty

PAS BIODROWY

...kombinowany, zastosowany do teraź...zych wymagań mody, specjalność **dla** ...obarczonych nadmierną tuszą, — poleca **Pracownia Gorsetów „MARTA"** Piotrkowska Nr. 109, front, II piętro.

...wodowa szkoła KROJU SZYCIA i ROBÓT RĘCZNYCH.

Odznaczona złotym medalem. Mistrzyni cechu

Kopydłowskiej, Łódź, Piotrkowska 154.

...kroju pasowania, modelowania i bieliźniarstwa. Kurs ...i mierzenia. Kurs wszelkich robót ręcznych, słojdu, ...reblowskich. Po skończonym kursie uczenice otrzy...świadectwa prywatne lub cechowe. Dla pracujących ...wieczorowe. Zapisy w kancelarji szkoły od 10—1 ...6—8 wieczór. Sprzedaż fasonów papierowych.

Kurs modniarstwa.

Kurs haftu maszynowego. —

BANK

...zemysłowców Łódzkich

Spółdzielnia z ogr. odp.

Rok założenia 1881.

ul. Ewangielicka № 15

...le z oprocentowaniem: **Wkłady Oszczędnoś-...** w złotych z wymówieniem i na każde żądanie

Wkłady Oszczędnościowe w D...larach i innych walutach obcych — zwrotne w Dolarach i t. p.

...łatwia wszelkie operacje Bankowe.

Bank Dewizowy.

...ajem kasetek stalowych (Safes).

CZYTAJCIE MIESIĘCZNIK

„WINIARSTWO DOMOWE"

I WYRABIAJCIE WINA DLA SIEBIE W DOMU I DLA SWOICH, W KRAJU.

...DRES REDAKCJI: ŁÓDŹ SIENKIEWICZA 4. — lewa oficyna, 4 piętro mieszkania 9. — —

...yszedł zeszyt za lipiec — sierpień.

SZKŁO OKIENNE

...entowe, surowe oraz szklenie budowli po cenach niżej konkurencyjnych —

Olejniczak, Główna № 14.

...GA: Szkło inspektowe w wielkim wyborze.

Ofiary Kwasu moczowego

Artretyk, głównie po nadużyciach w jedzeniu i piciu, musi co miesiąc przeprowadzać kuracje Urodonalem, który go zachowa przed atakami podagrycznemi, reumatycznemi i kolkami nerkowemi.

Z chwilą, gdy mocz przybiera kolor czerwony lub zawiera piasek, uciekajcie po ratunek do Urodonalu.

Podagra

Reumatyzm

Piasek

Arterio-Sclerosa

Kwasy

Środek zalecany przez Prof. Lancereaux b. Prezesa Akademji Medycznej w jego dziele o podagrze.

Zatruty przez kwas moczowy, dręczony przez cierpienia może być uratowany tylko przez

URODONAL CHATELAIN'A

ponieważ URODONAL rozpuszcza KWAS MOCZOWY

URODONAL CHATELAIN'A można nabyć we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Przy kupnie zwracać należy uwagę na firmę wynalazcy CHATELAIN'A.

Generalne Reprezentacje Warszawa, Fredry 4. Tel. 73-58 i 155-59.

Przedstawiciel na Łódź i okolice, Hurtowy skład apteczny **J. BŁASZCZYK,** Piotrkowska 93.

„LECZNICA NA WOLCE"

Lekarzy Specjalistów Gabinet lekarsko-dentystyczny

ul. Piotrkowska 157. — — Telefon 49-00

Dr. Schicht	4—5	chor. chirurg.
Dr. Weinberg Dr. Kamelhar	4-5; niedz. 10—1 2—3½, 7-8; niedz. 12-1½	wewnętrzne
Dr. B. Eliasberg	1—3; niedz. 1—2	nerwowe
Dr. Lange Dr. Rozenblit	11—1 2-3, 4-5, niedz. 11-12	dzieci
Dr. Lewitter Dr. Wollenberg	3—5, 7—8; niedz. 12-1 12—2; niedz. 11—12	kobiece i akuszerja
Dr. Różaner Dr. Sommer	3½—5 12—3; niedz. 12—2	skórne i weneryczne
Dr. Liberski	2—3; 5—7 niedz. 10—11 r.	nos., gardł., uszu
Dr. Wolfowa	5—6, niedz 11-12	oczu
Dr. Seliwanowa	5—7, niedz. 2—3	Laboratorjum
Lek.d-ta. Iwanowski „ A. Krenicka	2—8; 9—2; niedz. 10—1	zębów i jamy ustnej

Dyżur nocny. Wizyty na mieście. Rentgen. Lampa kwarcowa. — Elektryzacja, Masaż leczniczy. Operacje i opatrunki. Poradnia dla matek. Szczepienie ochronne. Mostki, korony złote i zęby sztuczne.

Szczepienie ochronne przeciw szkarlatynie.

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej.

D-ra MARJI LEWINSONOWEJ

Cegielniana 6, m. 3 tel. 43-63.

Chor. **skóry i włosów.** Leczenie defektów cery. Specjalne masaże twarzy i ciała. Masaże odtłuszczające. Usuwanie włosów elektrolizą. Elektroliza. Elektroterapia. Slux Godziny przyjęć od 10—7. Dla panów od 2—4.

SILV-OZON „MOTOR" skoncentrowany wyciąg z igliwia sosnowego w płynie lub — w proszku —

DO PRZYGOTOWANIA KĄPIELI BALSAMICZNYCH

Zakłady Chemiczne i Farmac. Warsz. Tow. Akc. „MOTOR"

W dniach najbliższych wyjeżdżam do Francji w sprawach handlowych, znając dokładnie teren handlu i stosunki tamtejsze, mogę przyjąć zlecenia i reprezentacje, a także zamówienia na samochody osobowe i ciężarowe.

Zgłoszenia przyjmuje do dnia 29/XI-26 wł. Adres: Zgierska 64 Bank, od 11 do 2 po poł lub telefonicznie 52-32.

Dr. med. ZYGMUNT **DATYNER** choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych. Przyjmuje od 1—2 i od 5—8. Piramowicza 11 dawniej Olgińska 3 tel. 48-95.

Lekarz - dentysta **A. Krenicka** wznowiła przyjęcia w „Lecznicy na Wólce" Piotrkowska № 157. od godz. 9-2 p. p. i wiecz. od 8—9.

Dr. med. **L. Pikielny** Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych. Przyjmuje od 4—7. NAWROT Nr. 8. Telef. 19-90.

DR. MED. **Rapeport** ul. Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) Tel. 44-10 choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych. Przyjmuje od 1—2 i od 4—7 wiez.

DR. MED. **P. BRAUN** Południowa 23 Specjalista Chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych. Leczenie światłem (Lampa kwarcowa). Przyjmuje 9 do 1 i od 5—8 wiecz. 1 Tel. 40-26.

DR. MED.

Dr. **W. Balicka** choroby skórne i weneryczne. Tylko kobiety. Przyjmuje od 12—2 i od 4—7. Pańska 12 m. 14 róg Zawadz.

Dr. med. **Różaner** powrócił Choroby skórne, weneryczne moczopłciowe Leczenie sztucznem słońcem górskiem. NARUTOWICZA 9 (DZIELNA) telef. 28-98. Przyjmuje od 8-10, od i 5—8.

Dr. **S. Lewkowicz** Choroby skórne, weneryczne i płciowe Konstantynowska 12 przyjmuje od g. 9—1 i od 6—8, dla pań od 4—5. Dla niezamożnych ceny lecznicze.

Dr. med. **Z. Rakowski** Telefon 27-81 specjalista chorób uszu, nosa, gardła i płuc. Konstantynowska 9, przyjmuje od 12—2 i od 5—7

Dr. **Stupel** Szkolna 12. Choroby, skórne włosów, weneryczne i moczopłciowe. Leczenie światłem (Rentgen. Lampa kwarcowa) Elektroterapia. Przyjmuje od 6—9 wieczór Panie od 12—3 po poł.

CUKIERNIA **B. Gostomski** PIOTRKOWSKA 76. Codziennie od godz. 6 w. **KONCERT**

ROSYJSKA KAWIARNA KUCHNIA **„KRESY"** przeniosła się do lokalu dawn. **Rydza** przy ul. **6-go Sierpnia Nr. 1** róg Piotrkowskiej poleca: **znakomite obiady z 4-ch dań — 2 zł.**

Śniadania i kolacje à la carte po cenach niskich: Szczi — Szaszłyki — Filipki — Kulebjaki — Stroganów i t. d. Codziennie: Bliny Kawior Siomga.

TANIO, bo w prywatnem mieszkaniu! **FUTRA** wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie **I. OPATOWSKI,** Nowomiejska 27, Tel. 46-08 **Żadnej filji nie posiadam.**

Poznań!

Ubikacje biurowe w śródmieściu na każdą branżę oddam każdej firmie za współpracę. Zgłoszenia pod „Poznań" do F-my „DEBITOR" Poznań, św. Marcin 66/67.

PŁYN JAŚNIEJ SŁOŃCA CZYŚCI IDEALNIE SZYBY, LUSTRA i WSZELKIE METALE NIE RYSUJĄC ICH. SPRÓBUJCIE A PRZEKONACIE SIĘ

Zakład krawiecki R. Młotkiewicza Sienkiewicza 56, front. Wykonywa ostatnie nowości wchodzące w zakres krawiectwa oraz umundurowania uczniowskie dla szkół średnich. Wykonanie solidne. Ceny niskie. —

Dr. T. ZAŁĘSKI przeniósł swoją pracownię dla analiz lekarskich **z ul. Przejazd 12 na ul. Piotrkowską 92** front, drugie piętro mieszk. 8

Motor ropowy w ruchu 10 H. P. sprzedam zaraz. Pabjanice, Kapliczna Tkalnia, tel. 108.

Dr. med. **C. Fokszańska** Piotrkowska 101 I piętro front telefon 30-76 gimnastyka lecznicza-oddechowa i masaż godziny przyjęć 11—1; 4—6.

DR. **G. Rydzewski** b. lekarz Szp. św. Łazarza. Specjalnie choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Ulica Zamenhofa (Rozwadowska) nr. 6 Przyjmuje od 9—10 z rana i od 4—7 wiecz. W niedzielę od 10 do 12 z rana

Dr. med. **J. Makowski** chor. dzieci Główna Nr. 62 Tel. 50-02. Przyjmuje od 2—4

LEKARZ-DENTYSTA **Wajner** powrócił Specjalność: usuwanie zębów bez bólu. Piotrkowska 73

Dr. med. **S. Rosałowski** Choroby kobiece i akuszerja Rynek Bałucki 3 — tel. 35-75. — Od 2—3 po południu i 6—7 wieczór

Dr. **A. Krynski** Telefon 46-10. Chor. skórne i weneryczne; leczenie lampą kwarcową i prom. Röntgena. Al. Kościuszki № 31 Godziny przyjęć 5—7 wiecz.

Dr. **H. Hammer** Akuszerja i choroby kobiece. Przyjmuje od 5 do 7 godz. w Wschodnia № 38 tel. 28-39.

Dr. **W. Dutkiewicz** Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych. Piotrkowska 50. przyjmuje codziennie od 9—11 rano 5—7 po południu, w niedzielę od g 9—12 rano

Dr. med. **F. Skusiewicz** ul. Andrzeja 11 Tel. 37-43 Choroby skórne i weneryczne. Godziny przyjęć 9 — 11 g. rano i 5½—7½ po południu oprócz świąt Panie 5—6 po poł.

Dr. **I. Weinberg** wewnętrzne, spec. płuc i serca Naświetlanie lampą kwarcową. Cegielniana 47. Tel. 26-02 Od 2—4.

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch

SALA FILHARMONJI

JUTRO, dnia 25-go oraz **SOBOTA**, dnia 27 listopada o godz. 8.30 wiecz.

TYLKO DWA WIECZORY

PIEŚNI

Wykonawca programu:

WIKTOR

CHENKIN

Niezrównany artysta teatru „Ptak Niebieski"

Udział bierze:

ZOFJA

Dobrowolska-Pawłowska

Artystka Opery Warszawskiej

Przy fortepianie: **prof. Ludwik URSTEIN**

W PROGRAMIE: Arje operowe—Piosenki Berangera — Melodje Kinta — Żydowskie Pieśni Chasydzkie oraz Pieśni Błazna

NIEDZIELA, dnia 28 listopada o g. 12-ej w południe

3-ci Poranek Muzyczny Orkiestry Filharmonicznej

Dyrygent: BRONISŁAW SZULC

Solista:

ZBIGNIEW

Drzewiecki

(Fortepian)

W PROGRAMIE: BEETHOVEN: SYMFONJA III-cia „EROICA". CHOPIN: Koncert fortepianowy F-moll.

PONIEDZIAŁEK, dnia 29-go oraz **WTOREK**, 30 listopada o godz. 8.30 wieczorem

TYLKO DWA WIECZORY

słynnego

BALETU WIEDEŃSKIEGO

Program wypełni:

GERTRUDA

BODENWIESER

wraz ze swoim zespołem składającym się z **8-miu osób.**

PROGRAM I-go WIECZORU:

1. BORTKIEWICZ: Uroczyste wejście. 2. „OBLICZE CZASU" (dramatyczna grupa tańców): a) PETYREK: Taniec dokoła Złotego Cielca. b) M. MAYER: Demon Maszyna. c) MUSSORGSKIJ: Wyzwolenie przez Dobroć. 3) M. MAYER: Chiński Sztukmistrz. 4. VOLKSWEISEN: Pieśni Tatarskie. 5. „TAŃCE WIEDEŃSKIE": a) RAMEAU: Gavotte. b. JOHANN STRAUSS: Marsz. 6. STRAWIŃSKIJ: Dwie groteski. a) Burletta. b) Ekscentryczna Orkiestra.

PROGRAM II-go WIECZORU:

1. BORTKIEWICZ: Uroczyste wejście. 2 „RYTMY NIEŚWIADOMOŚCI" (dramatyczna grupa tańców) Muzyka Jap. KOOL, BORTKIEWICZ i LOBRER: a) Preludjum: Cisza b) Marzenie Lotu. c) Marzenie Rozkoszy. d) Marzenie Bojaźni. e) Epilog: Wzlot ku Jasności. 3. 3. REBIKOW: Indje. 4. VOLKSWEISEN: Pieśni Tatarskie. 5. „Dwa WIEDEŃSKIE TAŃCE": a) J. STRAUSS: Walc. b) J. STRAUSS: Polka. 6) DWIE GROTESKI: a) MAC DOWELL. Kubistyczna gra linji. b) STRAWIŃSKIJ: Burletta. c) PETYREK: Groteska zespołu.

Bilety na powyższe koncerty nabywać można w kasie Filharmonji.

KREM FASCINATA
UDELIKATNIA CERĘ

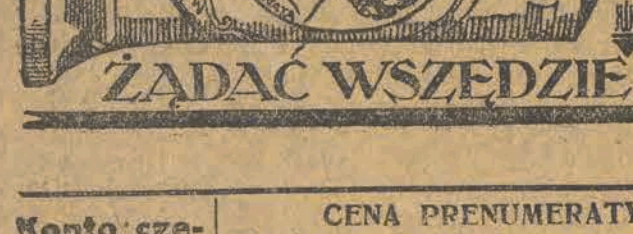

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

OGŁOSZENIE.

Urząd Skarbowy do spraw opłat stemplowych i podatku spadkowego w Łodzi, podaje do publicznej wiadomości, że na pokrycie zaległych opłat i kar stemplowych odbędzie się w dniu 1-go grudnia 1926 r. od godz. 10 do 16 sprzedaż z publicznej licytacji zajętych ruchomości u niżej wymienionych płatników:

1) Ernst Szmeller, Kilińskiego 192, meble,
2) Krotstein A. i Gurke Ch. M., Piotrkowska 22, 5 szt. jedwabiu,
3) Herman L. Grünspan, Pomorska 18, naczynia kuchenne,
4) M. Cederbaum, Wschodnia 65, meble,
5) Ch. M. Teitelbaum, Piotrkowska 37, pianino,
6) S. Alter, Piotrkowska 68, 20 palt damskich,
7) J. Freidenreich, Kopernika 19, meble,
8) A. Handeles i D. Neufeld, Nowomiejska 16, 27 tuz. rękawiczek,
9) „Keilich i Golda" Wólczańska 257, 2 biurka,
10) J. i M. małż. Szwalbe, N.-Targowa 8, 2 szafy,
11) M. Parzęczewski, Pomorska 73, zegar stojący,
12) J. Kon, Pomorska 67, meble,
13) J. Frydman, Piotrkowska 34, 90 mtr. płócienka na koszule,
14) M. Rózga, Drewnowska 13, meble.
15) I. Lewkowicz, Wolborska 10, 3 maszyny do szycia,
16) W. Piotrkowski, Wschodnia 27, meble,
17) J. Kaliński, Południowa 7, szafa,
18) O. Matz, Pomorska 173, meble,
19) J. Szyszka, Napiórkowskiego 163, artyk. spożyw. i galanterja,
20) A. D. i Ł. małż. Wajsman, Brzezińska 94, szafa i kredens,
21) B. i Ch. Zinger, 6-go Sierpnia 56, maszyna do robienia swetrów
22) J. D. i J. małż. Lando, Krótka 11, 75 szt. resztek towaru,
23) R. i S. J. małż. Kuszer, Napiórkowskiego 5. meble,

Zasekwestrowane przedmioty są do obejrzenia u wyżej wymienionych płatników w dniu sprzedaży.

Łódź, dn. 23 listopada 1926 r.

NACZELNIK URZĘDU:

w z. T. Szpakiewicz.

Trwałe, zgrabne obuwie tanio **na raty „Kredyt"** Nawrot 15 I. p.

Potrzebni 2 bileterzy do kina „Czary".— Zgłoszenia codziennie od godz. 7 w. Cegielniana 34.

Wysyła za zaliczką pocztową, świeży tegoroczny Miód pszczelny z pasiek podolskich w bańkach brutto po 5 kg. za 15 zł. 10 kg. za 28 zł., wraz z opakowaniem i opłatą pocztową **I. Winokur**, Tarnopol (Małop.) ul. Tarnowskiego 24 Pt.

Potrzebny Inżynier do cukrowni i krochmalni na stałą posadę. Pensja od umowy. Oferty z odpisem dyplomu uwierzytelniającego składać do administracji „Kurjera Ł." pod „Cukrownia".

Dr. **I. Majbaum** Choroby chirurgiczne, przeprowadził się na ulicę WÓLCZAŃSKĄ 36 Tel. 3-10. Przyjmuje od 3—5

Dr. med. **H. LUBICZ** **Cegielniana 43 — tel. 41-32. —** Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych. **Leczenie szt. słońcem wyżynowem.** Przyjmuje od 8—10 przed południem i od 5—8 po poł.

Dr. **EDMUND EKKERT** **Kilińskiego 143** „ przy Głównej : **choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych** przyjmuje od godz. 12 — 1 ½ od godz. 6½—8½

DR. MED. **H. Szumacher** **Choroby skórne i weneryczne,** przyjmuje codziennie od g. 5 do 7½ po poł., w niedziele i święta od 11 do 1-ej. Tel. 48-61.

Dr. med. **M. Glazer** Zielona 6. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 8 do 9.30, 12-2 i od 7-8

Lekarz-dent. **H. Eljasznowa** przyjmuje od 2—5 codziennie. Ceny przystępne, jak w lecznicach. ul. Zachodnia 37

OGŁOSZENIA DROBNE.

po 10 groszy za wyraz. Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 50 groszy.

Nauka i wychowanie

Stenografji wyucza obecnie darmo, listownie Redakcja Stenografa, Warszawa, Szczygla 12.

Kupno i sprzedaż

Meble! Dywany, łóżka metalowe, materace patentowane, otomany, leżanki, meble klubowe, garnitury salonowe w dużym wyborze najtaniej poleca Magazyn Mebli Piotrkowska 116, I piętro front. tel. 21-61.

Meble na raty, pojedyńczo i komplety, gwarancja kilkuletnia. Od świeżanie, zamiany Stolarnia Lubelska nr. 6, przy Napiórkowskiego.

Sprzedam tremo — otomanę, szafę, bieliźniarkę, łóżka, stół. Piotrkowska 189 — 9. 6632

Do sprzedania willa murowana o 16 pokojach, 4 morgi ogrodu i parku, w kwadratowym dziale, położona na górzystym terenie — sucha, zdrowa, zabudowania gospodarcze w dobrem stanie. Wiadomość u pośrednika Borowieckiego, Zgierz—stare miasto, obok magistratu, Parzęczewska 3. 5589

Pieski Ratlerki bardzo ładne maleńkie sprzedam tanio w dobre ręce. Główna 32 — 4 od 11—4. 6659

Wyprzedaż okazyjna otoman kozetek, krzeseł i foteli klubowych.— Karola 1' Stanisław Gabała. 5639

Garderobę z lustrem lakierowaną, kredens, stół, krzesła, tremo, otomanę, łóżko, materace — szafę, bieliźniarkę sprzedam tanio. — Sienkiewicza 59, m. 42, oficyna, I piętro drugie wejście. 6556

Meble biurowe wykwintne, systemu amerykańskiego 40 procent taniej niż gdzieindziej Polska Hurtownia Mebli Warszawa = Hoża 51. Wysyłka za zaliczeniem.

Meble wyściełane tanio, otomany, kozetki, fotele, klubowe, krzesła, zakładanie firanek. — Zakład tapicerski, Stanisław Gabała—Karola 1.

Do sprzedania, lub zamiany na dom w Łodzi, willa murowana o 16 pokojach, 4 morgi ogrodu i parku, w kwadratowem dziale — położona na górzystym terenie, sucha, zdrowa, zabudowania gospodarcze w dobrem stanie. — Wiadomość u pośrednika Borowieckiego. Zgierz, stare miasto, obok magistratu, Parzęczewska 3. 5675

Obuwie trwałe zgrabne tanio na raty „Kredyt" Nawrot 15 I p. 5677

Wózek dziecinny kupię. Konstantynowska 48, Bernowicz. 6694

Kupię dom z ogródkiem do 5000 zł. Proszę zgłoszenia składać do Administracji „Kurjera Łódzkiego dla „S. J." 6679

Sprzedam sklep rzeźniczy z całem urządzeniem. Szosa Pabjanicka 44 6670

Skrzypce do sprzedania. Cena stała 200 zł. Ul. Pomorka 132, Żeśko. 6669

Sprzedam 3½ morgi ziemi przy fabryce, może być na place przy ul. Świętojańskiej Wiadomość Karnyszewice Nr. 6. 6692

Posady i prace.

Zaofiarowane.

Sprzedawca - inkasent zatrudniony obecnie w branży mącznej — ze znajomością u chrześcijańskich piekarzy, poszukiwany. Oferty sub „Agent Mączny". 6663

Potrzebny zaraz subjekt fryzjerski Srebrzyńska 17 6652

Agenci na prowizję poszukiwani wszędzie. Oferty z odpisami świadectw Warszawa, skrzynka pocztowa nr. 61

Potrzebna starsza kobieta do pomocy w gospodarstwie domowem. — zgłaszać się Andrzeja 13, m. 33, Stasiołek.

Potrzebni pomocnicy i praktykanci do zakładu ogrodniczego „Marysin" Nowe-Rokicie Szkolna 7 przy Sienkiewiczówce. 5650

Potrzebni inkasenci-agenci. Zgłaszać się ul. Konstantynowska 36-a Firma Singier, od 4 do 6 p. p. 6680

Fryzjerskiego subjekta lub arendatora poszukuję. Bałucki Rynek róg Zgierskiej. Felczer Wasidłow. 6684

Poszukiwane

Ogrodnik, obeznany z hodowlą wszelkich warzyw, od najwcześniejszych inspektowych również wszelkich roślin, kwiatowych, oranżeryjnych i parkowych z długoletnią praktyką w większych ogrodach Łódzkich i Warszawskich, zna dobrze gospodarstwo rolne poszukuje posady od stycznia lub kwietnia. — Adres poczta Pabjanice — ul. Konstantynowska 8, pan Wendler dla Bugalskiego

Osoba inteligentna w średnim wieku, znający doskonale gospodarstwo wiejskie i miejskie oraz szycie przyjmie zarząd domem lub opieke nad młodemi panienkami. Referencje poważne. — Łaskawe oferty do „Kurjera Łódzkiego" dla „M. G." 6677

Szofer poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty sub „Szofer". 6671

Inteligentna panienka (6 kl. wykształceniem) poszukuje od zaraz posady do dzieci w zamożnym domu. Zgłoszenia do administ. „Kurjera Łódzkiego" pod "Maryla". 6688

Osoba w średnim wieku poszukuje posady gospodyni do samotnego pana. Wiadomość Aleja I Maja 20, Kaiser dla Kucharskiej. 6696

Starsza panienka inteligentna (wychowawczyni) poszukuje posady na wyjazd, do dzieci, lub do towarzystwa starszej pani. Oferty proszę skierować na ul. Wolborską 42, M. Rusinówna.

Rolnik w sile wieku przyjmie posadę gospodarza w mniejszym folwarku, może pracować samodzielnie lub pod dyspozycję, — wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia do biura „Promień", Piotrkowska 81, telefon 12-98.

Lokale i mieszkania

Pokój z całodziennym utrzymaniem dla panienki Juljusza 4, m. 11. 6645

Poszukuję jednego mieszkania. Łaskawe piśmienne zgłoszenia pod „A. H." 6683

2 pokoje z kuchnią przedpokój na Piotrkowskiej przy Pustej do wynajęcia. Łaskawe oferty „J. K." do adm. „Kur. Łódz." 6690

Sklep z mieszkaniem do wynajęcia od zaraz. Narutowicza 44. B. Piotrowski. 6655

Wynajmę dwa słoneczne frontowe umeblowane pokoje, z utrzymaniem lub bez Aleje Kościuszki 3 m. 1 obejrzeć można od 4—6. 5678

Matrymonjalne.

Kawaler, z dobrej rodziny— oficer rezerwy pragnie poznać pannę do lat 25, z porządnego domu, zamożną—w celu matrymonjalnym. — Zgłoszenia możliwie z fotografją, którą zwraca się do administracji „Kurjera" dla „6697". Dyskrecja rzeczą honoru.

Różne

Domy, majątki, młyny, interesy handlowe i t. p. przyjmuje i poleca do sprzedaży biuro zleceń „Argus", Piotrkowska 90.

Prośby do Sądów, Władz państwowych, komunalnych wojskowych, urzędów skarbowych pisze tanie biuro „Argus", Piotrkowska 90. Uwaga: parter oficyna!

Potrzebuję 1500 zł. na czas dłuższy na mały procent lecz lokata sumy pewna. Oferty sub „Pewny" do „K.Ł"

Wykwalif... fryzjer... sze po... przyjmie... ka pań d... na stałe... przystęp... wienia... "Kurjera... go" sub... jerki".

Przybłąkał... maści... gi włos... rania z... kosztów... Składowa... Chojnacki

Zgubiono... pokr... ul. Leszn... wy znala... ce zwróci... nagrodze... Szkolna... rański, ...

Przybłąkał... rasy... odebrania... goszcz... nr. 10

Zagubione

Helena... wicz... go 148... port poln... ny w Łodzi

Ludwik... zamies... ul. Piotr... zgubił ... sy Chor...

Zaginał... 2704... I Łódzk... szawski... nego T... Pożyczk... Zachodn...

Longin... Alek... 128, zgu... kulę wyd... stwowe... dlowej...

Konto czekowe P. K. O. № 61747.

CENA PRENUMERATY:	
W Łodzi z niedz. dod. ilustr. miesięcznie	zł. 4.20
Dla robotników „ „ „	„ 3.70
Na prowincji „ „ „	„ 4.70
Zagranica „ „ „	„ 10.50
Odnoszenie do domu „ „	„ 30

„Kurjer Łódzki" i „Łódzkie Echo Wieczorne" łącznie z odnoszeniem do domu zł. 6.90 miesięcznie.

CENY OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem	40 groszy za wiersz milimetr. 1 łam.	(strona 4 łamy)
W tekście	40 „ „ „ „ 1 „	„ 4 „
Za tekstem	30 „ „ „ „ 1 „	„ 4 „
Nekrologi	30 „ „ „ „ 1 „	„ 4 „
Komunikaty	30 „ „ „ „ 1 „	„ 4 „
Zwyczajne	8 „ „ „ „ 1 „	„ 10 łamów

Drobne 10 gr., poszukiwanie pracy 5 gr. za wyraz — najmniejsze ogłoszenie 50 gr. Ogłoszenie nadesłane po godz. 7 wiecz. o 30 proc. drożej.

Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej.
Zagraniczne o 100 proc. drożej.
Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie ... szenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.
Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar ... nie odpowiada.
Artykuły, nadesłane bez oznaczenia honorarium, ... bezpłatne.
Rękopisów zarówno użytych jak i odrzuconych redakcja ...

Redaktor Naczelny: Czesław Gumkowski.

Odbito we własnej drukarni ul. Zawadzka Nr. 1.

Wydawca: Jan Stypułkowski. z upoważnienia T-wa Drukarsko-Wydawniczego Sp...